

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVII. évfolyam

Szubotica, 1926 PÉNTEK szeptember 10.

250. szám

Majelenik minden reggel, ünnepek után és hétfőn délután
Telefon: Kiadóhivatal 8-58 Szerkesztőség 5-10, 8-52

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Zmaj Jovin trg 3. szám (Minerva-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Zmaj Jovin trg 3. (Minerva palota)

Masaryk intelme

A csehszlovák köztársaság elnöke egy pillanatra levetkőzte azt a semlegességét, amely az államfő egyéni véleményeit elföldi és bepillantást engedett egy humanista tudós gondolkodásának az aktuális politikai kérdéseket is megvillantó mélységeibe. Masaryk világszerte elismert tudományos jelentőségénél, szempontjai emelkedettségénél és honalapító érdemeinél fogva annak a kivételes helyzetnek előnyét élvezte, hogy politikai természetű megnyilatkozásait sem tekintik beleegyezésnek a pártok küzdelmébe, hanem magasrendű utmutatásnak, amely az egyetemes emberi és nemzeti érdekeket összeolvasztó fejlődés irányelveit tüzi ki.

A Prager Tagblattban megjelent interjú az az ikergondolat vonul végig, hogy a demokráciát körül kell bástyázni a fasizmus ellen és a nemzetiségi egyenjogúságot ki kell menteni a nacionalista türelmetlenség hullámai közül. Ez a két egymással szorosan összefüggő probléma dominál az európai politikában. A mussolinizmus a demokrácia alapjával, a parlamentarizmussal együtt a népfajok békés együttműködését is veszélyezteti, a kisebbségi jogokkal együtt a faji többség közszabadságait is tagadja és a belpolitika terén alkalmazott erőszakot a külpolitikában sem enyhíti előzékenységge. Aki tehát a béke eszméjét kultiválja, szükségképp elfordul a fasizmus módszereitől. A demokrácia hitvallói nem tehetik magukévá azt a részleges fasizmust, amely a nemzeti kisebbségek elnyomásában nyilvánul. Európa negyvenmilliónyi népkisebbségének teljes jogegyenlősége a fasizmus nyomainak eltakarítása nélkül el sem képzelhető, viszont a fasizmus léte a világbékét fenyegeti. Ezért mondja Barnes professzor, a híres amerikai történész, hogy a nemzeti kisebbségek elnyomása a legnagyobb veszélye a világbékének és ezért kapcsolja össze Masaryk is a nemzetiségi kérdést és a fasizmus problémáját a sajtó számára adott nyilatkozatában.

A csehek és szlovákok reszpublikájának megteremtője a háború alatt mint emigráns a nemzeti függetlenség és népszabadság zászlóját hordozta körül a nyugati országokban. Ezt a zászlót most sem gönyöli be, amikor már a kitűzött ideált elérte. Örökifjú hittel hirdeti, hogy a csehek nem vonhatják meg hazájuk német lakosságától azokat a jogokat, amelyeket az osztrák-magyar monarchia idején a maguk számára követeltek az osztrákoktól. Azért folyt olyan rengeteg sok vér, hogy a rabszolgák szabad embereké váljanak és nem azért, hogy a felszabadult rabszolgák rabszolgatartókká lépjenek elő. A jogfosztás a habsburgi abszolutizmus perversitása volt, már pedig a habsburgi hagyományok elvetése nemzeti kötelesség. Kézenfekvő igazságok ezek, amelyek kihangsúlyozását azonban az utóbbi nyolc év tapasztalatai szükségessé teszik. A politikusok mindig találtak ürügyeket a kézenfekvő igazságok negligálásának igazolására. Masaryk most lelke köti népének, hogy a barátságos viszony a német kisebbséggel és a németek aktív politikai közremű-

ködése a csehszlovák köztársaságnak is érdekében áll. Ugyanezeker a németeket is figyelmezteti, hogy nemcsak joguk, de kötelességük is résztvenni a kormányzatban.

A magyarokról nem esik szó a Prager Tagblatt feltűnést keltő cikkében, de lehet-e vitás, hogy a köztársasági elnök megállapításai min-

den nemzetiségre vonatkoznak? A magyar kisebbség nem tartozik ugyan egy olyan nagy faji és kulturális közösséghez, mint a németek, akik jelenleg a népszövetségi események folytán a világ érdeklődésének központjában állanak, azonban a nemzetiségi jogok mértékét kétségtelenül a spontán belátás és a

közszellem megtisztulása, nem pedig hatalmi megfontolások szabják meg. Masaryk parainézise nemcsak a cseh népnek, hanem minden faji többségnek szól és nemcsak a németekkel, hanem minden nemzetiséggel szemben a szeretet, a béke, a megértés és a jól felfogott érdek politikáját teszi parancsoló köteles-

Francia-török diplomáciai bonyodalom egy francia hajóskapitány letartóztatása miatt

A párisi sajtó erélyes lépést követel Törökország ellen

Párisból jelentik: A *Lotosz* nevű francia hajó letartóztatott kapitányának szabadlábrahozvezetését a török kormány még mindig nem rendelte el. Párisban attól tartanak, hogy az ügyből komoly

dipomáciai bonyodalom származik. A francia kamarában interpellációt szándékoznak intézni a kormányhoz a *Lotosz*-hajó-ügyében, amelyet az egész sajtó élénken tárgyal. Megállapítják,

hogy a kormány magatartása tulságosan lagymatag.

Konstantinápolyi jelentés szerint az elfogott francia hajóskapitány felett, szombaton ítélik az elsőfoku bíróság.

Primo de Rivera Amerikába utazik

Százötven tiszt kerül a hadbírósg elé

Párisból jelentik: A *Journal* madridi jelentése szerint a legutóbbi zen-
gülsébből kifolyólag 2800 tisztet, köztük hat tábornokot helyeznek vád alá, ezek közül azonban a többség

amnesztiát fog kapni, úgy hogy *csupán 150 zendülésben résztvevő tiszt kerül a hadbírósg elé.*

A párisi lapok azt a hirt közlik, hogy *Primo de Rivera szeptember*

huszonhetedikén áthajózik Amerikába és meglátogatja többek között Philadelphiat és valószínűleg Washington is, ahol Coolidge elnök is fogadja.

A Samouprava éles támadása Radics ellen

A radikális párt hivatalos lapja szerint Radics viselkedése nem méltó egy kormányzópart vezéréhez — Makszimovics belügyminiszter a királynál

Beogradból jelentik: A politikai életben csütörtökön néhány bizottsági ülésen kívül nem történt lényegesebb esemény. Jól értesült körökben számolnak azzal, hogy

a radikális párt és a Radics-párt között újabb ellentétek merülnek fel,

amelyeket a *Dom*nak a radikális-párt egy része ellen irányuló támadásai okoznak. A *Dom* legutóbbi többi-
zben intézett éles támadást a *Szamourava* ellen, amely viszont többször támadta Radicsot. A *Samourava* pénteki száma ismét erős támadást közöl Radics ellen. A cikk többek között megállapítja, hogy a *Dom* következetesen valótlan-
ságot ír a *Samourava*-ra vonatkozólag és téves körülményeket olyan módon állít be, amelyek

a horvát parasztpárt vezérének kifakadásokra adnak alkalmat, amelyek nem méltók a radikális párttal koalícióban álló csoport vezetőjéhez.

Radics különböző ürügyeket használ fel arra, hogy a lap írásmódját aljasnak nevezze és irányáról továbbá szerkesztőségének szervezetéről valótlan-
ságokat közöljön. Azt állítja Radics — folytatja a *Samourava* — hogy a lap sem a kormány-
nak, sem a radikális pártnak nem hivatalos lapja, hanem csak formailag hivatalos lapja a radikális-pártnak, a valóságban pedig csak a párt néhány befolyás nélküli tagjának közlönye. A *Samourava* ezután így folytatja:

— Ha valaki hivatott arra, hogy a hang előkelőségéről beszéljen, ak-

kor az semmi esetre sem Radics. Igaz, hogy néha vele szemben oly hangot használunk, amely nem szokásunk, de amely viszont épp ezeknek a kifakadásoknak a következménye. Vagy hallgatunk az említett kifakadásokról, vagy reagálunk azokra. Mi az utóbbit választottuk és így kénytelenek is voltunk a kifakadás hangjához alkalmazkodni. Mindamellett a jó nevelés nem engedi meg nekiünk, hogy méltó szidalmakkal válaszoljunk Radicsnak.

Az adóegységesítő törvény tárgyalása

Az egységes adótörvényt tárgyaló bizottság csütörtökön délután tartott ülésén a törvény 94. szakaszát tárgyalta. Eszerint a vagyonszabadság és földközösségek adóját nemcsak maguk a közösségek, hanem azok tagjai is fizetik. Demetrovics Juraj és Popovics Szevetiszlav Pribicevics-párti, továbbá *Miletics* Vlada radikális kifogást emeltek a szakasz ellen, mert a részvénytársaság adóját is csak a részvénytársaság fizeti és nem a részvényesek; követelték, hogy ezt az eljárást léptessék életbe a vagyonszabadság és földközösségek adójára vonatkozólag is. Minthogy ebben a kérdésben megegyezés nem jött létre, a szakaszról a csütörtöki ülésen nem hoztak döntést.

A 95. szakaszt részben elfogadták, részben pedig elhalasztották a döntést. Elhalasztották a döntést a jövődelmiadói minimumára, az uralkodóház azon tagjainak adójára, kik apanázst huznak, továbbá a segélyben, vagy rokkant járulékbán része-

sülő munkások és a jótékonyegyesületek adójára vonatkozó részekről. Demetrovics Juraj a rokkant-adó és az elfogadott megszüntetését kérte és ehhez hozzájárult *Miletics* Vlada is, de határozatot ebben a kérdésben sem hoztak. Csekély módosítással elfogadták a 96. szakaszt, amely arról intézkedik, hogy mikor kezdődik, illetve meddig tart erre az adónemre a fizetési kötelezettség.

Makszimovics belügyminiszter csütörtökön Bledben kétszer jelent meg kihallgatáson

Ljubljanából jelentik: Csütörtökön reggel Bledbe érkezett Makszimovics belügyminiszter és *Pucelj* földművelésügyi miniszter. A délelőtt folyamán Makszimovics két ízben volt kihallgatáson. *Pucelj* földművelésügyi miniszter a király délután fogadta kihallgatáson. Az audienciának nagy jelentőséget tulajdonítanak.

Radicsot a Davidovics-kormány le akarta tartóztatni?

Zagrebból jelentik: Nagy feltűnést keltett az Obzor csütörtöki számának híradata, amely szerint *Kumand* beogradi polgármester, az ismert demokratavezér, legutóbbi zagrebi tartózkodása alkalmával kijelentette baráti körben, hogy a *Davidovics-kormány idején 1924-ben komolyan foglalkoztak azzal a tervvel, hogy Radics Istvánt letartóztatják.* A tervtől csupán azért állt el a Davidovics-kormány, mert attól félt, hogy Radics letartóztatása Horvátországban forradalmat idézhet elő.

A petrovaradini halászhagédia

Kettős gyilkosság vagy jogos önvédelem?

Noviszadról jelentik: A szremszki-mitrovicai törvényszék pénteken kezdte meg annak a bünténynek főtárgyalását, amely ezévi július 5-én játszódott le Petrovaradinban és amelynek két testvér: Schantek József és Schantek Dragutin halászok estek áldozatul. A kettős gyilkosságot — mint ismeretes — Odrzsel Pavle petrovaradini halászmester, a petrovaradini vadászterület és halászati jog bérlelője követte el.

Odrzsel Pavle ötvennégy éves, mogorva, házsártos, erőszakos ember, aki valamennyi petrovaradini halással rossz és ellenséges viszonyban volt.

A kritikus napon délután négy órakor Odrzsel találkozott Schantek Józseffel, aki felelősségre vonta, hogy miért terjeszti róla, hogy tele van adóssággal?

— Ugyis van — felelte Odrzsel a szokott hetyke modorában és továbbment, de Schantek, akiben régi gyűlölet élt, a sértő szavak egész áradatát zúdította régi haragjára. Odrzsel erre megállt és visszafordult. A két ellenfél a tökéletes farkasszemet nézett egymással. Odrzsel felesége, mintha rosszat sejtett volna, férje elé ment és kérte, hogy térjen ki a provokálás elől. Odrzsel engedelmeseleg felesége kérésének és elindult. Schantek azonban utána kiáltott:

— Te felegyháztöltelék.

Odrzsel megállt, visszafordult és vérbeforgó szemekkel felelt:

— Igaz, üttem, de még fogok ülni — és lekapta válláról a töltött vadászpuskát és felhuzta az egyik kakasát.

— Jer ide, ha mersz, te felegyenc — folytatta Schantek. Ebben a pillanatban lépett ki a házból Schantek Dragutin, Schantek József fiú, aki épen ott lakik, ahol a veszekedés történt. Kezében egy hatalmas rudat tartott, amilyent a halászok a hálók kiakasztására szoktak használni. A rud végén hegyes, éles kaszarszerű penge volt. Schantek Dragutin Odrzsel felé futott. Odrzsel négy-öt lépést hátrált, azután megállt.

— Lőj, ha mersz, te bitang — kiáltotta feléje Schantek Dragutin.

Odrzsel célbavette támadóját és lőtt. Schantek Dragutin hasán találva, összeesett, de hamarosan felugrott és be-

vonszolta magát házába, de a kapu alatt ismét összeesett.

Odrzsel azalatt felhuzta a kétesövű puskát másik kakasát és amikor látta, hogy Schantek József feléje közeledik, újra célzott és lőtt. Ez a lövés a másik fiú szívét járta át és azonnali halált okozott.

Odrzsel, mintha misem történt volna, fegyverét vállára kapta és biztos léptekkel indult hazafelé. Negyedórával később megvasalva vitték be a petrovaradini rendőrséghez, de utközben a főleg halászból és a meggyilkoltak hozzátartozóiból álló tömeg megtámadta a vasrvert Odrzset és meg akarták lin-cselni. Ökölrel, vasvillával és kocsilöcs-

csel ütötték-verték és a rendőrségnek katonai segítséget kellett igénybe venni, hogy a gyilkost megvédelmezhesse. A rendőrségen a súlyosan sebesült Odrzsel orvosi ápolás alá vették és csak másnap tudták kihallgatni, a gyilkos azonban minden vallomást megtagadott és kijelentette, hogy csak a bíróságnál fog vallani.

A pénteki főtárgyaláson a védelem egész sor tanút vonultat fel, akikkel igazolni kívánja, hogy Schantekék voltak a támadók és Odrzsel önvédelemből használta fegyverét.

A tárgyalás elé a kis Petrovaradin egész lakossága nagy érdeklődéssel tekint.

Mussolinin Angliába hívják

A londoni főpolgármester levele a római kormányzóhoz

Londonból jelentik: A londoni főpolgármester, a Times szerint, levelet küldött Róma kormányzójának, melyben annak az óhajának adott kifejezést, hogy

Mussolini a közeljövőben látogassa meg az angol fővárost.

A Daily Herald azt írja, hogy a levélnek valószínűleg nem lesz foganatja,

mert Mussolini nem fogja kitenni magát annak, hogy Anglia munkássága kellemetlen né tegye neki a londoni látogatást.

Van már műsora, de nincs igazgatósága a szubotici színháznak

A noviszadi színház is megígerte közreműködését Fügöben van még az adminisztrálás kérdése

Több óra hosszat tartó tanácskozás volt csütörtökön délelőtt Gyogyevics Dragoszláv főispán hivatalában a készülő szubotici városi színház műsor-kérdésének megoldásáról a főispán és a noviszadi Nemzeti Színház meghívott vezetői, valamint Lepedát Ilija, a szubotici városi takarékpénztár igazgatója között. Dr. Vojnic Brana noviszadi színházigazgató és Vesznics Radoszláv, a noviszadi színház rendezője az illetékes tényezők meghívása folytán azért jöttek Szuboticiára, hogy véleményt mondjanak és megállapodást létesítsenek arról, milyen formában vállalhatna közreműködést a noviszadi színház a szubotici színháznál. Hivatalos helyen nyert értesülésünk szerint a ta-

nácskozás azzal végződött, hogy a noviszadiak megígérték támogatásukat a szubotici színház számára, amennyiben az szükséges lesz, de semmiféle döntés nem történt arról, hogy mely módok között kerül majd sorra ez a közreműködés. Ezzel nagyrészt biztosítva látszik az, hogy a szubotici színház képes lesz megfelelő műsort adni, a nélkül, hogy saját önálló társulatot szervezne. A beogradi Operán kívül, a mellyel Lepedát igazgató már néhány hét előtt tárgyalásokat folytatott, most a noviszadi szintársulat vendégszereplésére is lehet számítani.

Amig ilyenformán a színházi műsor biztosításának kérdése nagyjából megoldottnak tekinthető, a végleges elinté-

zéstől még igen messze van a színház általános adminisztratív vezetésének problémája. Teljesen függőben van még az a kérdés, hogy valóban a Városi Takarékpénztár kezelésében lesz-e a színház azon az egy éven át, amelyre a takarékpénztár igazgatósága a színház adminisztrálását, a városi tanács tagokból összeállított bizottság felügyelete mellett, vállalta. Ebben a tekintetben olyan újabb körülmények merültek fel, amelyek késleltetik a színház ügykezelésének végleges megszervezését. Az akadályok hár szerint egyrészt személyi, másrészt elvi természetű kérdések, amelyeknek rendezése bizonyos időt vesz igénybe. Minthogy a színházépület elkészült és a felszerelési munka is befejezésre vár, az illetékes tényezők minden oldalról igyekeznek megállapodásra jutni, hogy a színházi és filmszínházi álltával biztosítsák az intézet igazgatásának szükséges aktivitását a szubotici közönség művészeti igényei érdekében.

A sarkutazó foxterrier

Nobile tábornok kutyáját Milánóban lelkesen ünnepelték

Milánóból jelentik: Nobile tábornokot, aki résztvett Amundsen északsarki expedíciójában, Milánóban nagy ünneplésben részesítették.

Az ünneplésből kijutott a tábornok Titine nevű kutyájának is, aki gazdájával együtt a Norgen átrepült a sarkon. A milánói városháza dísztermében, ahol a ceremónia lefolyt, a sarkutazó kutyának díszhelyet állítottak föl, közvetlenül az elnöki emelvény mellett és Milanó prefektusa, Nobile tábornok üdvözlése után, formás beszéd kíséretében aranyérmes nyújtott át Titine-nek. A megható jelenet nagy lelkesedést keltett az összegyűlt fasiszták között, akik zajosan éltették a hős foxterriert.

Titinet pár nappal ezelőtt Rómában is hasonló ünneplésben részesítették és ott is megkapta a fasiszták aranyérmét.

A vak ur és a rádió

Irta: Babits Mihály

... Egész nap a rádió előtt ülök. Ezt nekem találták ki. Ujjam találmára löki idebb-odább a hullámhossz beállítására szolgáló csavarkát s a hangok jönnek hozzám az egész világból: Rómából, Párisból, Barcelonából, Daventryből... Ur vagyok. A hang maga a világ s ha a hangot hallom, olyan, mintha ott lennék: mert hiszen ha ott vagyok, akkor is csak a hangot hallom! Kétségtelen, hogy az emberi szem idegei folyton gyengülnek s modern századokban mind több és több a rosszszemű ember. Talán rosszszemű lesz az egész világ s mikor már senki sem lát, mindenki csak a hangokban él, mint én. S akkor megszűnik a helyhez kötöttség s mindenki az egész világban él, hisz az egész világ hangjait hallja... »

... A vakságnak megvan a maga előnye. Az emberek is hangokká válnak s ez nagy előny. Csupa szellemek járnak körülöttnök, testtelen szolgálóknak; csak a szépségnek és gyönyörnek van teste számunkra: szerelmesünknek, akit ölelünk és cirógatunk... »

... Miért nem tudom elfeledni Annit? Puha és meleg test van talán több is a világon; s az arcvonásokat én úgy se látom... Olykor eszembe jutnak a régi olasz novellák címikus tréfái: könnyen csalódik az ölelés sötétben s a vak talán könnyebben is vigasztalódhatna... »

»De nem a test volt, ami Annit Annivá tette. Ti látók ha egy emberre gondoltok, a testi formáját idézitek. Nekünk vakoknak minden ember egy hang; s Anni is egy hang volt... egy édes, meleg hang, egy körülöttem lengő gyöngéd szellem... Egy hang és egy emlék... A hang elszállt, utoljára zen-

dült, s elszállt a világűrbe, visszahozhatatlan!»

Különös dolog: csak most érzem Anni elvesztését; mikor már hónapok teltek el. Először azt hittem, könnyen tulleszek rajta önzéssel, melyet jól ismerek. Majd türelmetlen lettem, mint a zsarnok, ha legkedvesebb rabszolgáját nélkülözi; mint Aladdin, ha háziszelleme nem jelentkezik... Oh, hogy gyűlölöm ezeket a közömbös hangokat, amik körülöttem pislognak az éjszákban! A varázslámpa kialudt: a drága, meghitt hangot, mely palotámban szokott lebegni, sohse hallom többé!

Egyetlen társam a rádió: a Messzesség hangjai nem idegesítenek úgy, mint a közelié.

... Mi történt?... A poggyászom már be van csomagolva: még ma éjjel utazom, utazom! Különös mesebeli herceg lett belőlem: megyek a világba, egy hangot keresni!... Olyan izgatott vagyok, hogy alig tudok írni... Hátha a vakság a halálon is győzhet?... Bölönység ez? Lehet, de a csoda megtörtént: ma hallottam a rádióon Anni hangját... a hangot, mely az emlékekhez hiányzott, hogy újból eleven legyen... »

... A hang enyém, enyém! A gyengéd szellem megint itt leng körülöttem: ha idézem, szól, ha kérdezem, felel! Egész vagyonom az övé: minden kívánság, amit ez a hang kimond, teljesül... »

... Talán csak álom volt az egész: Anni halála, a rádió, minden! Nekem nem kell behunynom a szemem, hogy higgyek! Anni most újra él. A hang és az emlék megint egyesültek s ki mondja, hogy ez nem a régi Anni? »

... Néha olyan különösen érint valami: Anni hangja nem mindig az Anni szavait mondja. Néha egy-egy szó oly váratlanul hangzik, mint hirtelen ébredés. Némely fordulat szinte kísértetiesen

idegenszerű az Anni hangjával. A lejtés, a csengés ugyanaz: de mintha sugallva beszélne, mint a hipnotizált, ha idegen nyelven szól. Különös, kellemetlen érzés... Meg kell neki mondanom... Miért esik oly nehezemre szólni neki?... »

... Ma szoltam neki. Megkértem, hogy... szóval, hogy legyen Anni, hogy maradjon Anni! »

»Tapogatózom, botladozom, mint egy különös szobában, ismeretlen butorok között. Nyulok a keze után. Különös hallgatások vannak közöttünk. A kéz eltűnik a homályban. A hang néha ideges, türelmetlen. Mindig ritkábban merek szólni neki... »

... Nem láthatom a szemeket, nem olvasok az arcból. Mégis érzem, mi helyt szölok neki, hogy változik a légkör, mintha vilányosság gyűlne a szavakból. Van valami hát, tud hangon, néven és simogatáson? Szinte mozdulatokat érzek, szemvillanásokat... Egy idegen lélek lázong itt? Mit törődöm én az idegen lélekkel? Csak a hang zengjen, csak az emlék zengjen! »

... Már nem merek szólni neki... már nem merem őt Anninak nevezni: inkább kerülöm a megszólítást. A hang azonnal türelmetlen és kellemetlen lesz — mint egy lázadó rabszolga, kit rabságára emlékeztetnek... »

Itt ülök megint a rádió előtt és várom. Mit bánom, ha elmegy, csak visszavárhassam! Csak új és mindig új reményem legyen, hogy megzendül egyszer a hang váratlan, elfogulatlan, hogy megkapom még, ha pillanatra is, a Feltámadás csodálatos illúzióját!

... Nem tudok lemondani, nem tudok lemondani! Pedig mind ritkábban tér vissza a csoda! A rabszellem nyílt lázadásban van, s a hang nem akar az Anni hangja lenni!... Micsoda élet ez!... Mindegy, csak egy szót kaphas-

sak el olykor... akármit, amit Anni lemondhatott volna! Most már a közömbös szóval megelégszem... a közömbös szót várom, mint egy üdvösséget; lesek a pillanatokra, a hanghordozás, a csengés véletleneire, mint tehetetlen kőjenc a véletlen és futó mámorra. Tudom, hogy nem lehet erőltetni, mégis erőltetem: a vágy bizonyosan kiül arcomra, mely nem ismeri a tükrök kontrollját; s ilyenkor a hang kárörvendve mártja meg szívemben acélát... »

... Már hetek óta érzem, hogyha egy szót szölok, mindennek vége! És ezér nem szoltam; gyáva, néma voltam; noha feszített belül az indulat... a gyáva zsarnok indulata, aki nem akarja szabadon eresztetni rabszolgáját... Ma végre kitört ez az indulat... kibugygyant, kiömlött... és mindennek vége!

Nem fogom leírni a jelenetet. Restellenem kell, hogy mi lett belőlem... Az ember maradjon egyedül, nyugodtan, a rádiója mellett, ahol ur és a hangok császára! Valami hisztéria fogott el... Szavaim úgy lökődtek ki könnyű és zökögös közt, mint a tűzhányóból kővek a láva közt. Szemrehányásokat tettem, könyörögtem, megaláztam magam. »Te nem vagy Anni, az én Annim... »

— Nem, nem vagyok Anni! — lökte vissza a hang, az Anni hangja! — Én én vagyok és semmiféle Anni!

— Mindenemet neked adtam... — tört ki belőlem.

— Tán megvásároltál! Talán a pénzért mondjak le magamról s legyek egy halott asszony kísértete? Nem, nem, csalódtál, elég volt már ebből, nem kell a te pénzed, én elhagylak... »

... Már el is utazott... » Itt ülök újra a rádió előtt. A hangok cikáznak szerte a levegőben: s a rádió elkapja őket, mint labdákat az örök éjszakából s gunyosan dobja fü-

KISEBBSÉGI ÉLET

Az erdélyi magyarságot az utóbbi időben egymásután érik a kellemetlen meglepetések. A kormány, mely állandóan jóakarátát hangoztatja a kisebbségekkel szemben, a legdrasztikusabb módon bizonyítja be ennek ellenkezőjét. Aradon a kormány hívei vádat emeltek Barabás Béla ellen, hogy nem államhű. Nagyváradon pedig a magyar színházi koncesszió körül érte súlyos sérelem a magyarságot. Mindezek a jelenségek arra mutatnak, hogy az Avarescu-kormány nem komoly szándéka a csucsa paktum betartása, melytől a sovíniszta ellenzék nyomása alatt szeretne megszabadulni. Erre vall az a nyilatkozat, melyet Bucsan belügyi államtitkár a Brassói Lapok munkatársa előtt tett: »Ne beszéljünk mindig a paktumról — mondotta — mert ez túlhaldott álláspont. A paktum azt a szerződést jelenti, melyet a választások idejére kötöttünk és amelynek következményeképpen kölcsönös jó viszony állhat fenn közöttünk. Sajnálom, ha ez a jó viszony személyi kérdéseken felborulna. Meg kell azonban jegyezni, hogy Pop Csicsónak nincsen igaza, amikor Barabás ellen, akit egyébként nagyon tisztel, állást foglal. A magyarságnak is be kell látnia, hogy nem észszerű mindig a Barabás-üggyel előállania. Azt is hallom, hogy Nagyváradon is zavarok vannak. A magyarok Parlaphy szinigazgató személye miatt nem akarják támogatni Sadoveanut, a kormány jelöltjét. Ennek már súlyosabb következményei lehetnek, mert itt országos választásokról van szó és így a választásokra érvényes paktum forog kockán.«

*

Az állampolgárság rendezése végett a szlovénköi magyar nemzeti párt küldöttsége megjelent a kassai zsupánánál, akivel a törvény paragrafusainak magyarázatában, valamint az alaki nehézségekben kimerítő eszmecsere folytatott. A küldöttség hangsúlyozta, hogy nem állhat a pártok érdekében minden áron gravamenális politikát folytatni, erkölcsi kötelessége azonban a nehézségek kiküszöbölése és ezen jogkiterjesztő törvény humánus felfogása alapján a beadandó kérvények sima elfogadása és elintézése. A zsupán kijelentette, hogy az évek óta várt jogkiterjesztés bekövetkezésének idején nem hogy nem szabad a holtbetűk érdes magyarázata alapján és felesleges nehézségek támasztásával egyeseknek megakadályozni az állampolgárság elnyerését, hanem azt a legnagyobb mértékig meg kell könnyíteni.

*

Mária román királyné legutóbbi székelyföldi látogatása alkalmával feltűnést keltett, hogy az udvarhelymegyei országgyűlési tagok közül a fogadtatáson állítólag nem jelent meg Sebessy János dr. képviselő és Szakács Péter szenátor. A két magyar vezető politikus távolléte a román urak körében feltűnést keltett, sőt az a királyné fülébe is jutott és érdeklődött a távollévoló iránt. Már napirendre is tértek a dolog fölött, amikor Cantacuzino Alekszandra hercegnő levelet írt gróf Bethlen Györgynek, amelyben elpanaszolja az esetet és kérte, hogy hozza azt férje tudomására. A magyar párt elnöke hazajövetel után felvilágosítást kért az ügyben a párt udvarhelymegyei tagozatától, mely vizsgálatot indított és megállapította, hogy Szakács Péter és dr. Sebessy János a fogadtatáson megjelentek, de miután őket a szokásos módon nem vezették a királyné elé, az nem vehetett tudomást ottlétükről.

*

A zsidó diákok tanulási szabadságát vitatta meg a napokban a román közoktatásügyi minisztérium külön-bizottsága. A fontos kérdést hosszabb vita után véglegesen úgy rendezték, hogy minden egyes esetben a szülőknek kérvényt kell benyújtani a magániskolák vezérigazgatóságaához. Erre az intézkedésre a bizottság szerint azért van szükség, mert a zsidók egy része a magyar iskolákba való felvételt, másrésze zsidó iskolákat kér, úgyhogy ezt a két kívánást csak ilyen formán lehet összeegyeztetni. A szász iskolák szintén meg-

kapták azt a jogot, hogy más anyanyelvű tanulókat is felvehetnek — kérvény alapján. Hans Ottó Roth, a szászok vezére a döntésről így nyilatkozott: »Mi már utasítottuk iskolánk igazgatóit, hogy midőn más anyanyelvű tanuló jelentkezik felvételre, a szükséges okmányokon kívül egy a közoktatásügyi minisztériumhoz címzett kérvényt

is kérjenek tőlük, amelyben felvételi engedélyért folyamodnak. Ezeket a kérvényeket az iskolák igazgatói kollektíve fogják a minisztériumhoz benyújtani, hogy ezáltal elkerüljék azt a tumultust, ami a minisztériumnál keletkezne abban az esetben, ha a szülők iskolamegnyitás előtt egyenként fordulnának ilyen kérvényekkel a minisztériumhoz.«

Megszűnt a hadiállapot Spanyolországban

A direktórium tizenkétezer főnyi csapatot rendelt vissza Marokkóból a rend biztosítására — Tíz nappal elhalasztották a népszavazást

Madridból jelentik: Alfonso király szerdán éjjel rendeletet irt alá, a mellyel

az egész Spanyolország területén és a szigeteken megszűnteti az ostromállapotot.

A király csütörtökön visszautazott San Sebastianba. Elutazása előtt arra kérte Primo de Riverát, hogy ne legyen könyörtelen a lázadó tüzértisztekkel szemben és a haditörvényesek lehetőleg enyhén ítélkezzenek.

A direktórium közhírré tette, hogy tizenkétezer főnyi legénységet hazahozat Marokkóból

a rend fentartása és biztosítása érdekében.

A direktórium és Primo de Rivera pártja, az Unio Patriotica között nézeteltérések támadtak az elrendelt népszavazást illetőleg és ezért a szombatira tervezett népszavazást tíz nappal elhalasztották.

A Newyork Herald madridi levelezője úgy értesül, hogy

Primo de Rivera diktatúrája utolsó napjait éli.

Általános az a meggyőződés, hogy a diktatúra már mindössze néhány napig, vagy legföljebb néhány hétig tarthatja magát és Primo de Rivera ellenségeinek száma napról-napra nő.

Alfonso király maga sem helyesli Primo de Rivera módszerét és a legutóbbi zavargások alkalmával csak azért nem fordult a diktátor ellen, mert a fölkelés nem az általános politikai forradalom első megnyilatkozása volt, hanem kizárólag a tüzértisztek egyéni akciója, amelyet előléptetésük érdekében indítottak a tiszték. A felkelés nem forradalom volt, hanem egyszerű fegyvelemsértés.

Támadják Masarykot legutóbbi nyilatkozata miatt

melegítést várnak a csehszlovák elnökválasztástól

Prágából jelentik: Masaryk köztársasági elnöknek a Prager Tagblatt részére adott legutóbbi nyilatkozata óriási visszhangot kelt a csehszlovák sajtóban. A baloldali lapok helyeslik az elnöki nyilatkozat valamennyi pontját, ezzel szemben azonban

a polgári blokk lapjai hevesen támadják Masarykot.

A Narodni Listy azt írja, hogy az elnöki nyilatkozat több kitétele közönséges hazugság. A lapot megjelenése után azonnal elkobozták.

A Venkov, az agrárpárt lapja szemére veti a kormánynak, hogy tulságos engedékenységgel az elnök tekintélyét egyre jobban lejáratja.

A Roule, a nemzeti demokrata párt lapja annak a véleményének ad kifejezést, hogy

a köztársasági elnökválasztás szenzációs eredménnyel fog

járni és a választáson a baloldali kartel pártjai végleg lefognak törni.

A lap közli az agrárpárt vezetésének a levelét, amelyben óva inti híveit tüntetésektől és hangsúlyozza, hogy a legközelebbi napokban heves demonstrációk várhatók Csehszlovákiában.

Prágában óriási az izgalom és a politikai érdeklődés előterében a közlekedő elnökválasztás áll. Általános az a vélemény, hogy

az elnökválasztást már az új parlament fogja megejteni és még az ősz folyamán kiírják az új parlamenti választásokat.

A helyzetre jellemző, hogy Gajda tábornok, akiről Masaryk nyilatkozatában azt állította, hogy a kezében levő orosz okmányok alapján be van bizonyítva bűnössége, nyíltan átvette a fasiszta párt vezetését.

A kínai vörös hadsereg döntő vereséget mért Vu-Pej-Fu csapataira

A kantoniak nyolc napos véres harc után szétszórták Vu-Pej-Fu hadseregét — Két angol ágyunaszád a kínaiak kezébe került

Londonból jelentik: A lapok pénteki értesülése szerint a Hankau birtokáért folyó nyolc napos küzdelemben

a kantoni vörös csapatok döntő vereséget mértek Vu-Pej-Fu hadseregére.

Az angolbarát tábornok csapatai rendetlenül vanulnak vissza és jelenleg Hankautól nyolcvan kilométerre északra tartózkodnak, ahol Vu-Pej-Fu tábornok ült. A nagy hadseregnek csak romjai vannak a tábornok kezében;

a csapatok zöme letette a fegyvert és átért a kantoniakhoz.

A Times szerint a visszavonuló Vu-Pej-Fu helyzete teljesen reménytelen, miután Sanghai főkommandója, akinek segítségére első sorban számított, a radikális elemek nyomására szerződést kötött a kantoniakkal, melyben teljes semlegeséget ígért.

Vu-Pej-Fu a Jankcekiang folyón tartózkodó angol ágyunaszádok közül kettőt erőszakosan elfoglalt. A flotta többi része megpróbálta a naszádotk visszaszerezni, de csak a legénységet tudta megmenteni, a hajók a kínaiak kezében maradtak. A harcokban négy angol tiszt és öt matróz esett el.

Az angol tengerészeti minisztérium egy ágyunaszádot több torpedórombolóval indított utnak a kínai vizekre

és elrendelte, hogy két ezred sor-katona, akik utra készen álltak, maradjanak Honkongban, hogy minden pillanatban rendelkezésre álljanak.

A Daily Chronicle nem tudja megérteni, hogy miképp állott be az ellenségeskedés Vu-Pej-Fu és az angol flotta között és hangsúlyozza, hogy ezzel az incidenssel csak megjavult a kantoni vörös hadsereg helyzete, mely, ha Anglia rövidesen és kellő eréllyel be nem avatkozik az eseményekbe, döntő befolyásra tesz szert Kínában.

Fogva maradnak

a vasuti fapanama vádlottai A noviszadi felelősségi bíróság elutasította Durman Milán és Kiss Ede felfolyamodását

Noviszadról jelentik: A felelősségi bíróság vádtanácsa csütörtökön foglalkozott a szubotikai vasuti fapanama vádlottainak szabadlábra-helyezési kérelmével és a felfolyamodást elutasította. A letartóztatásban levő Durman Milán mérnök, Tupanjanin Milorád dr., a Jadrinac cég igazgatója és Kiss Ede vasut-igazgatósági hivatalnok — mint jelentették — vizsgálati fogságba helyezésük ellen felelősségi vádtanácsához, a mely a felelősségnek nem adott helyet.

A védők erre felfolyamodással fordultak a noviszadi felelősségi bíróság vádtanácsához, amely csütörtöki ülésén a Durman Milán és Kiss Ede vizsgálati fogságának megszüntetésére irányuló felfolyamodást elutasította. Így a két letartóztatott vizsgálati fogságára vonatkozó vétség jogerőre emelkedett.

Adiktátor felesége csempészett

Pangalosznét naggaránu csempészéssel vádolják

Athénből jelentik: A görög vámhatóságok a kikötőkben szállítmányokat tartóztattak fel csempészett francia selyemáruval. A megindult nyomozás megállapította, hogy a nagyértékű selyem-küldeményeket Pangalos volt köztársasági elnök felesége csempészte az országba.

Pangaloszné ellen csempészés miatt megindult az eljárás és a volt diktátor felesége vallomása során beismerte, hogy már hosszabb ideje nagyértékű francia selymet csempészett Görögországba, nővére részére, akinek Athénben előkelő női divatterme van.

Ujból esnek a frankvaluták

A lira árfolyama is megingott

Párisból jelentik: A newyorki devizapiacra a francia frank és a lira árfolyamában tegnap bészmozgalm indult meg. A bész csütörtök délután még jobban kimélyült, úgy hogy a francia frank, mely 15.20—15.40 között ingadozott, 15 alá süllyedt. Párisban ennek megfelelően a font árfolyama 164-ről 169.5-re ugrott és a devizapiacra egyéb külföldi fizetési eszközök iránt is viharos kereslet mutatkozott.

A lira, mely 19.20—19.30 között hullámzott, a newyorki devizapiacra történő újabb kontremín következtében 18.50-re esett vissza.

A zürichi paritásban az esti órákban a következő árfolyamok alakultak ki: Páris 14.85, Brüsszel 14.20, Milanó 18.50.

CIRKUSZ

Őszi nátha

Jaj, doktor ur, nem tudom, mi ez... mit gondol? Atról félek, kezdődő csucs-hurut... nem, nem, a pulzusomat hiába nézi, ez valami olyan belső láz lehet, tudja, hőmérővel nem lehet lemérni az ilyesmit... mert a fejem meleg, a lábam pedig hideg és a melegség szaladgál bennem, a hidegség pedig egyhelyben marad és ahol mérni akarja, ott éppen nincs melegség, ott egyszerre elmullik és átszalad máshova.

Mondja, ez mi lehet itten, az oldalamban, nem, lejjebb, egy olyan szorító érzés, nem fájás, hanem olyan, mintha huzódnék valami, vagy mintha az izmokat akarnák csavarni valamire, mondjuk, egy olyan kerek vasdarabra... dehogyan kérem, tessék csak engedni, precízen akarom kifejezni magamat, mintha az idegeket fel akarnák csavarni, de nem egy gömbölyű tárgyra, hanem egy négyzetesre, amire nem megy fei, tetszik érteni? és mondjuk, mintha mégis erőltetnék azt a tárgyat, tetszik érteni? tessék elképzelni, itt van az a dolog, na már most elkezdem huzni az izmokat...

Na jó, ha doktor ur nem hagyja elmondani, hogy mit érzek és hogyan, akkor, miből akarja megállapítani, hogy mi bajom van? Én igyekszem magamat világosan kifejezni, nem úgy, mint valami paraszt, aki azt mondja magának, fáj a hasam, akár agyhártyalobja van, akár vakbélgyulladás... Jó, hát akkor azt a fölcsavarást hagyom, de ez mi lehet, ez a furcsa reszelés a torkomban, nem is reszelés pontosan, hanem olyan viszkető bizsergésféle, tetszik látni, innen idáig — csak nincsen tudóvészem? Mondja, doktor ur, csak azt mondja meg, érez az ember tudórak esetében olyanféle nyomást a gégeben, ami egészen a fülig terjed, de tulajdonképpen nem is nyomás, hanem olyanféle érzés, mintha egy kéz kinyulna a tüdőből a bárzsinon keresztül és megfogná a géget, de nem szorítaná nagyon, csak úgy, mintha el akarná engedni egy pillanatra, de megint megfogná... nézze, doktor ur, ne áltassuk egymást, felnőtt ember vagyok és családapám, nincs szükségem rá, hogy vigasztaljanak és kegyes csalással szépitgessék az állapotomat... hadd tudjak meg mindent, beszéljen hozzám őszintén és becsületesen, mint férfi férfinhez és mondja ki nyíltan: — hátgerincsorvadás-e hát, igen vagy nem, mikor az ember egyszerre csak azt érzi, hogy mintha két csigolya a tüdejében... ugyan kérem, ne tessék zavarni, hát nem a tüdejében, végre nem vagyok egyetemi tanár — szóval két csigolya mintha összenőtt volna és az egyiknek a szélé karcolni kezdené a másikat és ennek következtében minden lélekzetvételnél a gerince belenyomódik a vesébe? Jó, jó, elhiszem, de tessék már egy kicsit várni, még nem mondtam el mindent és ha a doktor ur nem hallgatja meg az embernek a szubjektív panaszait, akkor miből akar diagnózist csinálni? Én nem kérdezek semmit, én nem akarom befolyásolni, én tárgyilagosan és elfogulatlanul, mintha nem is rólam volna szó, mintha én is mint orvos vizsgálnám sajátmagamat, azt állítom csak, hogy itten, balra egy kicsit, a szív fölött, közvetlenül a két tüdőszárny alatt, valami bugyborékolást érzek, így tesz kérem, pitty, pitty, de mintha a szívből indulna ki és nem mindig tesz így, csak ha az államat így leszorítom a mellemre és behunyt szemmel egy percig visszartartom a lélekzetemet — akkor rögtön úgy érzem, mintha fuldokolnék és a gyomromban elpattanna valami... — nem lehetséges, hogy a szívemnek van valami baja?... nem úgy gondolom, kérem, de hallottam, hogy a lélekzet egy percre kimarad... és azonkívül a fülemben valami rémes zugás is van... és ami a legborzasztóbb, doktor, ur... amin talán gyors műtéttel lehetne még

segíteni... hogy nincs elég levegőm... mihelyt kinyitom a szájam és egy szót próbálok mondani... mindjárt izé... fuldokolni kezdek... ugyan, ne tessék mindig közbeszólni... azt akarom mondani... de nem jutok hozzá...

hogy nem tudok beszélni... nem tudok beszélni...

Károly Furi

Tüzet szüntess!

Amerika csak akkor szállítja le a francia háborus tartozásokat, ha Franciaország beszünteti a fegyverkezést

Párisból jelentik: Poincaré miniszterelnök szerdán fogadta Howard amerikai laptulajdonost, akinek konferenciájára huszonöt amerikai lap tartozik. A Poincaréval folytatott tanácskozás után Howard hosszabb nyilatkozatot tett a francia újságírók előtt a francia háborus adósságok kérdéséről. Hangsúlyozta, hogy tudomása szerint az amerikai közvélemény túlnyomó része tudni sem akar a Franciaországgal fennálló háborus adósságok csökkentéséről, vagy törlesztéséről. Az amerikai közvéleménynek az az elenyésző csekély része, amely hajlandó lenne a francia háborus adósságokat leszállítani,

csak az esetben járulna hozzá az adósságok csökkentéséhez, ha Franciaország garanciákat adna arra nézve, hogy szárazföldi és tengeri haderejét csökkenti és a fegyverkezést beszünteti.

Kijelentette Howard, hogy véleménye szerint teljesen valószínűtlen, hogy a Beranger-féle adósságrendező egyezménybe a biztonsági klauzulát felvegyék.

Amerika ragaszkodik a washingtoni adósságrendező egyezmény végrehajtásának hajadéktalan ratifikálásához és amlg az nem történik meg, Amerikában mindenki meg van szentül győződve arról, hogy Franciaország nem akar fizetni.

Hangsúlyozta még Howard, hogy Amerika már számtalan esetben bizonyosságát adta annak, hogy a tengeren túl nem csupa Shylok lakik és csak azt követeli, amiért a legmesszebbre elözevényesség után joga van. Megállapította végül Howard, hogy Amerika van olyan ravasz, mint Franciaország és semmiesetre sem tűri, hogy Franciaország kijátsza a teljesen jogos amerikai érdekeket.

A kinzókamra titkai

Vidéki Alisz súlyos vádakat emel a budapesti politikai rendőrség ellen — Andrejka Károly főkapitányhelyettes merénylőjének pöre

Budapestről jelentik: A budapesti törvényszéken csütörtökön kezdtek meg a hatósági közeg elleni erőszak és súlyos testi sértés büntetőeljárás vádolt Vidéki Aliz tisztviselő, volt egyetemi hallgató ügyét. Vidéki Aliz 1926 február 3-án este egy Óbuda felé haladó villamoson ólmos gummitokkal megtámadta és megverte Andrejka Károly főkapitány-helyettes. Vidéki Alizt a merénylet után letartóztatták és április 3-ig volt vizsgálati fogságban.

A tárgyaláson Vidéki Aliz kijelentette, hogy csak súlyos testi sértés büntetésében érzi magát bűnösnek, a hatósági közeg elleni erőszak vádját visszautasítja, mert nem hivatalában és nem is hivatali tevékenységének folytatása közben támadta meg Andrejkát. Ezután részletesen elmondotta az inzultus lefolyását és előzményeit és kijelentette, hogy

azért támadta meg a főkapitány-helyettes, hogy megtorolja azokat a visszaéléseket, amelyeket Andrejka hivatalában elkövetett.

Az inzultus előzményeiről a vádlott a következőket mondotta:

— 1924-ben Szinyei Ernő és társai ügyében letartóztattak. Bevittek a főkapitányságra és a detektívek szobájában levetkőztettek és husz-huszonöt detektív előtt Kéri Lajos detektív ötven botütést mért meztelen testemre.

— Amikor átszállítottak az ügyészségre, feljelentést tettem kinzóim ellen, de a feljelentésnek nem lett eredménye. Kiszabadulásom után utána néztem, hogy mi történt a feljelentéssel, mire kijelentették, hogy a feljelentés elkallódott. Új feljelentést tettem Marinovich Jenő főkapitánynál, aki megindította a nyomozást. Szembesítettek egy csomó detektívvél, de semmi más nem történt.

— Amíg az én ügyemben eljárta, meggyőződtem arról, hogy

1921-ben, 22-ben és 23-ban a politikai foglyokat Andrejka főkapitányhelyettes és Bauer rendőrtanácsos vezetésével rendszeresen kinózták. Valóságos torturának vetették alá a kezükbe került szerencsétleneket.

— Később Kéri Lajos és dr. Gyurica

János detektívek ellen az ügyészség vádiratot adott ki.

— 1925-ben újból letartóztattak több politikai foglyot, akiket ismételtén Kéri Lajos vert meg. Ekkor láttam, hogy nem kapok elégtételt.

Elhatároztam, hogy a magam és valamennyi megkinzott embertársam nevében magam szerzek elégtételt.

Amikor a villamoson megpillantottam Andrejkát

előkaptam az ólmosbotot, azt kiáltottam »emberkinzó hiéna« és a főkapitány-helyettes fejére vágtam.

Az elnök megkérdezi a vádlottól:

— Mért nem a detektíveken vett magának elégtételt.

A vádlott: Azért, mert ők csak eszközök felebbvalóik kezében.

Andrejka Károlyt hallgatták ki ezután. Az inzultus lefolyását ugyanúgy mondja el, mint a vádlott. A Vidéki Aliz feljelentésére

a vádlott megveretése ügyében lefolytatott nyomozásról nem hajlandó nyilatkozni,

mert nem oltották fel a hivatali titoktartás alól. Vidéki Alizt mindig egzaltált nőnek ismerte. Soha nem volt hiva a verésnek és nem engedte meg, hogy emberei verjék a gyanúsítottakat. Vidéki Alizon nem látott sérülési nyomokat és a vádlott nem panaszkodott neki, hogy megverték. Vidéki Aliz erre izgatottan felugrott a vádlottak padjáról és magából kikelve kiáltotta:

— Nem panaszkodhattam legtöbb kinzóimnak! Sérüléseket természetesen nem látott rajtam, mert meztelen testemet verték.

Andrejka Károly ezután kijelentette, hogy mint magánvádló a súlyos testi sértés miatti vádat visszavonja.

A bíróság ezután a tárgyalást a bizonyítás kiegészítése végett elnapolta.

A védő indítványozta ezután, hogy Vidéki Aliz ügyében függeszék fel az eljárást annak a bűnügynek jogerős befejezéséig, ami a vádlott bántalmazói ellen van folyamatban. Noha a vádlott nő kijelentette — mondotta a védő — hogy ha indítványozni merem elmeállapotának megvizsgálását, engem is épúgy megver, mint a főkapitányhelyettest, mégis védői kötelességemnek tartom indítványozni, hogy a bíróság ren-

delle el a vádlott elmeállapotának megvizsgálását. Ezenkívül még több tanu kihallgatását és a bizonyítás kiegészítését kérte a védő.

Az ügyész elkenezte a bizonyítás kiegészítésének elrendelését, majd a bíróság hosszas tanácskozás után úgy döntött, hogy a bizonyítás kiegészítésére vonatkozó indítványt elveti, a vádlott elmebeli állapotának megvizsgálását azonban elrendeli. Ennek megtörténte után a törvényszék újabb tárgyalást fog tartani.

A dinnye meg a rendőr

Horgosi panasz a martonosi rendőrök ellen

Nagy panasz van Radics Sándor horgosi gazdának. Két martonosi rendőr szántsándékkal tönkre tette egy kocsi dinnyéjét, amit a martonosi szállási piacra vitt eladni. Radics Sándor panaszos levelét a horgosiak közül több szemtanu is aláírta, többek között az egyik horgosi szerb is.

Mi keserítette el ennyire a horgosiat, hogy az a politikában is érezteti hatását?

A dinnye.

Radics Sándor egy kocsi dinnyét vitt, amit másnap a martonosi-szállási piacon akart eladni. A dinnyére azonban még az nap este érkezett — evő. Az egyik rendőr, akit Martonosról azért vezényeltek ki a piacra, hogy rendet tartson, levett a kocsiról egy dinnyét, az árát nem kérdezte, meg se fizette, hanem odaajándékozta egy vendéglősnek. Ez ellen Radics tiltakozott. Még azt elnézte volna, hogy a rendőr eszi meg a dinnyét, de az nem volt inyére, hogy az ingyen dinnyét ajándékba adja. Mig Radics a vendéglősnévvel beszélt, a rendőr levett a kocsiról két dinnyét s el akarta vinni. Mikor Radics közeledett a kocsinhoz, a rendőr földredobta a két dinnyét, amit egy arra járó el akart vinni. Radics Sándor erre a másik ott lévő rendőrlőz fordult panasszal, ez azonban megtagadta a közbelépést.

Este mikor Radics és a kocsisa lefűküdtek, a két rendőr a környékbeli legényekkel odamentek a kocsinhoz s özszerugdosták a dinnyéket, ugyhogy egyetlen egyet sem lehetett eladni. Amíg a dinnyéket taposták, az egyik rendőr többször odaszólt a dinnyerombolóknak:

— Ha felkel az öreg és szól valamit, csak üssétek fejbe!

Ilyen barátságos figyelmeztetés után az öreg Radics nem mert szólni, hanem úgy tett, mintha aludnék s másnap kénytelen volt eldobálni a dinnyeszállítmányt s üres kocsival, pénz nélkül, dinnye nélkül hazamenni.

Meggyilkolta az apját

Egy torzszülött levágta alvó apja fejét

Becskekről jelentik: Borzalmas esemény tartja izgalomban a bánáti Baranda község lakosságát. Márkov Ráda dobrovójacot szerdán éjjel meggyilkolta huszonnégy éves fia, aki a gyilkosság után elhagyta Baranda községet és Pancsevóra gyalogolt és ott önként jelentkezett a rendőrségen.

Márkov Radának fia torzszülött. Rendkívül kis testalkatu, nagy fejjel és annak ellenére, hogy már huszonnégy éves, olyan, mint egy fiatal gyerek. Ennek a szerencsétlen fiatalembernek rendkívül rossz sora volt odahaza, mert apja, aki iszákos ember volt, állandóan üldözte és több ízben brutális kegyetlenséggel megverte. Márkov szerdán este ismét itasan tért haza és szokás szerint a fiura támadt. Miután megverte, lefeküdt az ágyára és elaludt. A gyerek elkeseredésében elővett egy konyhakést, odalopódzott apja ágyához és egyetlen metszéssel csaknem egészen levágta az alvó ember fejét. A házban senkisémet tartózkodott és így a bűntényt csak akkor fedezték fel, amikor a pancsevői rendőrség a történetéről értesítette Baranda község csendőrségét.

A gyilkos fiut átadják a pancsevői ügyészségnek.

KÜLÖNVÉLEMÉNY

VISSZA A TŰZPRÓBÁHOZ!

Tekintettel arra, hogy jogi tanulmányaimat tizenkét perccel a második alapvizsga előtt — tehát még idejében — visszavonhatatlanul befejeztem, hivatottnak és feljogosítottan érzem magam nemcsak véleményt mondani a jogszolgáltatás terén mutatkozó visszasságokról, de arra is, hogy bírálatot gyakoroljak azok fölött. Az a két esztendő, amit az egyetemi padokban eltöltöttem, nem bujtított el annyira, hogy kénytelen volnék magamat szakembernek tekinteni; nem, a jogi problémákat én még a laikus szemével, tehát világosan és észszerűen látom. A hivatásos jogász — nem tehet róla, szegény — egész életében rabja marad azoknak az előítéleteknek és babonáknak, amikkel tanuló-évei alatt megtömték a fejét és legyen bármennyire is modern szellem egyébként, reformátor, vagy akár forradalmár, sohasem fogja belátni, hogy már maga az alap rossz, korhadt, elavult, amelyen áll. Egy különben nagytudású ügyvéd, aki előtt kifejezést adtam annak a nézetemnek, hogy a középkori igazságszolgáltatás sok tekintetben fejlettebb volt, mint a mostani, kinevetett és a profijogász fölnyével ezt a kijelentést tette:

— Talán visszakívánja a középkori bizonyítási eljárást, az istenítéletet, tűzpróbát, a párviadalt?

— Igen — feleltem, mire leesett az álla.

Ha véletlenül nem jogi, hanem, mondjuk, gépészmérnöki diplomát szerzett volna, akkor bizonyára nem jutott volna eszébe, hogy éppen a bizonyítási eljárást válassza ki példának. Az ujkori igazságszolgáltatás ugyanis ezen a ponton mondott először csődöt. A modern judikatura bizonyítási módszere, amely a tanúk vallomása s legfőképpen a vádlott beismerésén épül — ma már nyilvánvaló — nem ér egy rézpitykét.

A tanuvallomások értékéről nem kell sokat beszélni, még a jogászoknak is megvan róla a véleményük. A budapesti egyetemen a büntetőjog egyik professzora évről-évre szemléltető előadásban mutatta be hallgatóinak, hogy egy előtűnik lejártszódott verekedés harminc szemtanuja közül nincs kettő, aki egybehangzó vallomást tudna tenni arról, amit látott. A bíróságok is »mérlegelik« a tanuvallomásokat, vagyis a tanuvallomásnak végeredményében nincs döntő befolyása az ítélethez.

A vádlott beismerése azonban, egészen az utolsó időkig, perdöntő jelentőségű volt. A nyomozó-hatóságoknak, a vizsgálóbíróknak, az ügyésznek és a bíróság tagjainak egyként az volt a legfőbb igyekezetük, hogy a vádlottat beismerésre bírják. A tanuvallomások és a közvetett bizonyítékok mind csak arra voltak valók, hogy a vádlott hallgatását megtörjék és megértessék vele, hogy a további tagadás céltalan és nem segít a sorsán. Ha aztán a vádlott vallott és töredelmesen beismerte a terhére rótt bűncselekményt, akkor a sorsa meg volt pecsételve.

Ma ez már nincs így.

Ott tartunk, hogy egyszerűen nem számít, hogy a vádlott beismerő vallomást tesz-e, vagy sem.

A háboru alatt cikket írtam Czövek Sándor budapesti rendőrkapitányról és megtámadtam, mert a papirbakkancsalókból lelki torturákkal vette ki a beismerő vallomást. Akkor ez még súlyos vád volt egy rendőrkapitány ellen, nyomban áthelyezték a dunai kapitánysághoz — ami fegyelmi büntetés-számba ment — és felsőbb utasításra kénytelen volt sajtóper indítani ellenem.

Tempora mutantur.

Ma már nem vallatnak sehol — lelki torturákkal.

Ellenben a csongrádi bombamerénylet vádlottait felmentette a bíróság, noha a rendőrség és a csendőrség beismerő vallomást tettek és részletesen gyűzőkönyvbe-diktálták, hogyan követték el a merényletet. Az ítélet inokolása szerint el kellett fogadni a vádlottak védekezését, hogy a beismerő vallomást veréssel erőszakolták ki belőlük.

Hasonló indokollással mentette fel a szubotíci törvényszék a Németh László meggyilkolásával gyanúsított vádlottakat. Ez az eset már cifrább, mert az

egyik megvert vádlott — mint ismeretes — rendőr.

A klasszikus példa azonban az az államügyész marad, akiből mindössze néhány rablást és gyilkosságot vallott ki a csendőrtápellent.

Es ezek nem elszigetelt esetek. Világszerte így van. A török rendőrség éppúgy vallat, mint a román sziguranca, vagy az orosz cseka. A gyanúsítottat az amerikai policeman is csizmasarokkal szorítja sarokba és a puskatus nyomát a francia rendőrprefektusok kihallgatásai után is nehéz néha eltussolni.

Hiába próbáljuk álszeméremből leta-

gadni: az inkvizíció intézménye nem szűnt meg az ulkor feltalálásával. Csak annyit változott a középkor óta, hogy akkor tanult bírák és kegyes papok kezébe volt adva a vádlott sorsa, míg mi rábizuk a vádlott kizását durva és unintelligens csendőrkáplárookra. Lehet, hogy a jogászok szemében ez fejlődés. En borzasztó sülyedésnek tartom és megnyugvással, csaknem örömmel fogadnék egy olyan törvényt, amely kimondaná, hogy a vádlottat csak egy püspökből, egy kúriai bíróból és a kormány egyik tagjából álló bizottság rendeletére szabad megkínözni, másnak ehhez nincs joga, még a

helyi csendőrvezetőnek sem. Ha már kell lenni inkvizíciónak — és, ugyálszik, kell lenni, mert van — akkor csináljuk felvilágosult emberekhez méltóan: középkori módra. Igenis, jöjjön az istenítélet, jöjjön a tüzes vas, jöjjön a kintpad, de a bíróság rendelje el, hogy mikor. Akkor legalább tisztában lesz vele az ítélkező fórum, hogy mennyi értéket tulajdonítson a botcsinálta beismerésnek. Mert a jelenlegi, primitív inkvizíciós rendszer mellett csak akkor tudhatja ezt, ha gondolatolvasó.

Vissza a középkorba!

Diószeghy Tibor

Németország fontos szerepet kap a Népszövetségben

A német delegáció szerdán este Genfben utazott — Németország felvétele nagy meglepedést kelt Franciaországban és Angliában — Csak a francia nacionalista sajtó aggódik, hogy Németország felveti a versaillesi szerződés revízióját „A Népszövetség többé nem a győzők gyülekezete és valóra vált a nemzetek egyenrangúsága” — A pénteki ülésen jelenik meg először a német delegáció

Németország felvételével életbelép a locarnói szerződés

Genfből jelentik: A Népszövetség szerdai közgyűlése után, amelyen Németországot egyhangulag felvették a Népszövetség tagjai közé, Drummond főtitkár a következő szövegű táviratot intézte Stresemann német külügyminiszterhez:

— A Népszövetség közgyűlési elnökének intenciója értelmében van szerencsém közölni, hogy

a Népszövetség nagygyűlése szeptember 8-iki ülésén Németországot tagjai közé felvette és a Tanács elhatározását, amely Németországot állandó tagsággal ruházta fel, jóváhagyta.

Stresemann még szerdán délután táviratilag a következőket válaszolta a Népszövetség főtitkáranak:

— Köszönettel tudomásul vettem mai táviratát és van szerencsém közölni, hogy a német delegáció még ma este elutazik Genfben.

Népszövetségi körökben úgy tudják, hogy

Németország a Népszövetség titkárságában két fontos helyet

A német delegáció Genfben

Berlinből jelentik: Hindenburg köztársasági elnök szerda délután fogadta Marx kancellárt és Stresemann külügyminisztert, akik beszámoltak az elnöknek a Népszövetség döntéséről és

az elnök elé terjesztették azokat a megbízóleveleket, amelyekkel a német kiküldöttek Genfben utaznak.

Hindenburg aláírta Stresemann külügyminiszter, Schubert államtitkár és dr. Gauss miniszteri igazgató megbízólevelét, mert csak ezek képviselik hivatalosan Németországot,

Jogerőre emelkedik

Londonból jelentik: Pénteken jelenik meg a német delegáció először a Népszövetség közgyűlésén és még péntek délután vagy szombat délelőtt

Stresemann külügyminiszter átnyújtja a Népszövetség főtitkári hivatalában a locarnói szerződés ratifikált példányát, amivel a locarnói szerződés jogerőre emelkedik.

A Népszövetség főtitkárságának

A francia és angol sajtó

Párisból jelentik: A francia sajtó jelentőségéhez méltó módon foglalkozik Németországnak a Népszövetségbe való felvételével és azt történelmi eseménynek mondja. A Quotidien örömmel üdvözli Németország felvételét és megállapítja, hogy ezzel élő valósággá lett a döntőbíró-ság eszméje és valamennyi nemzet egyenrangúvá lett.

Az Ére Nouvelle hangsúlyozza, hogy a felvételben az a legfontosabb, hogy ezzel bebizonyították, hogy

kap: a jogiügyi osztály főnökségét, amellyel együttjár a főtitkár helyettesítése és az információs osztály főnökségét.

Több kisebb tisztség betöltéséről még nem történt döntés és erről Stresemann Genfben fog tárgyalni Drummond főtitkárral.

Németország felvétele egy csapásra barátságossá tette Genfben a hangulatot,

amely eddig meglehetősen hívós volt és Németország felvétele alkalmával hangozott fel első ízben az őszi ülészak megnyitása óta az osztatlan tetszés.

A világsajtó részéről óriási érdeklődés nyilvánul meg a Népszövetség pénteki közgyűlése iránt, amelyen Németország először fog megjelenni és eddig negyedszáz újságírójegyvet kértek a pénteki ülésre, holott csak háromszáz hely van az újságírók részére fentartva. A német lapok tudósítóit egyébként már a szerdai felvétel alkalmával óriási ovációban részesítették a különböző világlapok tudósítói.

míg a többiek csak mint szakértők és tanácsadók vannak beosztva a német delegációba.

A német delegáció szerdán este utazott el Berlinből Genfben.

A pályaudvaron a delegáció elindulásánál megjelent Marx kancellár, a kormány több tagja, a berlini belga követ, a francia, angol és cseh-szlovák ügyvivő és más külföldi diplomaták.

Stresemann külügyminiszter felesége táviratilag kért a Népszövetség főtitkárságától belépőjegyet a pénteki közgyűlésre.

a locarnói szerződés

közlése szerint nem felelnek meg a valóságnak azok a hírek, amelyek szerint módosítják a tanácskozás rendjét és Németország felvétele után hosszabb ideig nem tűznek ki újabb ülést. A főtitkárságon kijelentették, hogy

Németország belépése után azonnal összehívják a Népszövetség Tanácsát

és az eredeti napirenden nem változtatnak semmit.

a történelmi eseményről

a Népszövetség már nem a győztes államok gyülekezete csupán és sikerült legyőzni a legyőzött nemzetek ötkeseredését.

Az Oeuvre üdvözli Briand külügyminisztert a nagy mű befejezése alkalmával, amellyel egyenrangúvá tette a nemzeteket és áthidalta a nemrégien még éles ellentéteket.

A sajtó további része már kevésbé örül Németország felvételének. A Journal egész röviden csak annyit

állapít meg, hogy a locarnói szerződés legjobb biztosítéka lesz az európai békének. A nacionalista lapok pedig nacionalista szempontokból foglalkoznak Németország felvételével.

Az Echo de Paris azt veti Németország szemére, hogy felvétele után az első pillanatban már a versaillesi szerződés revíziójára gondol.

A lap szerint Németország rövidesen felveti a Népszövetségben a versaillesi béke revízióját, ha nem is a szeptemberi ülésen, de a decemberi ülésszakon feltétlenül. Az Avenir végzetesnek tartja, hogy a Népszövetség felvette kötelekbe Németországot, mert ezzel

a francia győzelem gyümölcsseit teszik tönkre.

Londoni jelentés szerint az angol sajtó nagy meglepedéssel tárgyalja Németország felvételét. A lapok szerint ez a tény nem maradhat hatás nélkül az amerikai közvéleményre sem és Németország felvétele jóvá fogja tenni azt az erkölcsi vereséget, amelyet az utóbbi időben több európai állam szenvedett Amerikától. A Daily Telegraph szerint azok a népek, különösen az Egyesült-Államok, amelyek eddig nem tartoztak még a Népszövetség kötelekbe, kénytelenek lesznek elismerni, hogy a Nemzetek Szövetsége nem a győzők gyülekezete.

Sajnálatos ugyan — írja a lap — hogy Németország felvétele magától vonja Spanyolország és Brazília távolmaradását, nagy siker azonban, hogy most már mindenkinek el kell ismerni, hogy a győzők nem akarják magukat elszigetelni.

Németországban meglepéssel fogadják a Népszövetség döntését

Berlinből jelentik: A német politika érdeklődésének középpontjában Németországnak a Népszövetségbe való felvétele és állandó tanácstagsággal való felruházása áll. A lapok kivétel nélkül vezércikkben foglalkoznak a nagy eseménnyel.

A baloldali és a centrum lapjai nagyfokú meglepedéssel irnak a Népszövetség döntéséről, míg a jobboldali sajtó lelkisimán Németország felvételének jelentőségét

és nem filz különösebb reményeket Németország belépéséhez.

Lapvélemények a Népszövetség döntéséről

Newyorkból jelentik: Az amerikai közvélemény örömmel és megkönynyebüléssel fogadja Németország egyhangú felvételének a hírét. A sajtó — így a World vezércikke — igazi békekötésnek nevezi a Népszövetség határozatát.

A Journal Commerce a Népszövetség

ség határozatának igazi jelentőségét abban látja, hogy a Népszövetség megszűnt a győztes államok szövetségének lenni. Sok a teendő még — írja a lap — addig, amíg a Népszövetség ideális intézmény lesz. A Népszövetségnek át kell alakulni a demokrácia alapján és meg kell szünnie annak, hogy a nagyhatalmak szövetsége legyen a kis államok kihasználására.

Prágai jelentés szerint a félhivatalos *Prager Presse*

a békés orientálódás nagy ese-

Németország felvételének ünnepélyes formáságai

Genfből jelentik: A népszövetségi delegációk körében sokan azt szeretnék, hogy a Népszövetség teljes ülésén ünnepélyes formák közt üdvözlőnk Németországot belépése alkalmából, mások ezzel szemben a Népszövetség munkájának komolyságához nem tartják illőnek a külön ünnepi ülést. Mint eddig, most is kompromisszumos megállapodás történhet. A delegációk abban állapodtak meg, hogy

Németországot a napirend rendezésében tárgyalás közben foglalják ünnepelni.

tehát nem külön ülésen. A program a következőképpen fog lefolyni: Péntek délelőtt fél tizenegyre tüzték ki a Népszövetség teljes ülését, amelynek megnyitása után azonnal megjelenik a német delegáció is.

Nincsics jugoszláv külügyminiszter, a Népszövetség elnöke fogja a német delegációt üdvözölni, amire Stresemann biro-

A német delegáció megérkezett Genfben

Genfből jelentik: A német delegáció csütörtökön délután Stresemann külügyminiszter vezetésével megérkezett Genfben. A pályaudvaron megjelent fogadtatásukra Müller berni német követ, Aschmann genfi német főkonzul, Kroszta cseh-szlovák követ, Ferber danzigi delegátus, Pauli berni osztrák követ és Szidzkauszka litván követ. Óriási embertömeg volt jelen a megérkezésnél és rendkívül nagy számban a német újságírók, továbbá sok angol, francia, olasz, osztrák újságíró, fényképészek és rajzolók vonultak ki. Hivatalos fogadtatást nem

ményének nevezi Németország felvételét a Népszövetségbe.

A *Csehszke Szlovo* kiemeli, hogy Benesnek nagy az érdeme Németország felvétele körül, mert kezdettől fogva kereste a békés együttműködést Németországgal és egész külpolitikáját arra alapította, hogy Németország mielőbb csatlakozzék a Nemzetek Szövetségéhez. Hasonlóan ír a *Csehszke Szlovenszka Republika* is, csak a fasiszta *Narodni List* lát veszedelmet Németország felvételében.

dalmi külügyminiszter német beszédben válaszol, majd utána Briand szólal fel.

Az aktus körülbelül déli tizenkét óráig fog tartani, amikor Nincsics felfüggeszti az ülést és folytatását délután négy órára halasztja.

A német delegáció tiszteletére a népszövetségi palotán kívül más ünnepségek is lesznek. Péntek délben a Népszövetség vezetősége lakomát rendez a nemzetközi sajtó képviselői részére és erre a többi delegációkkal együtt hivatalos a német delegáció is. Péntek délután Németország felvétele alkalmából Chamberlain angol külügyminiszter fogadja a német sajtó képviselőit, szombaton este pedig Stresemann német külügyminiszter rendez hivatalos fogadó estélyt. Ezenkívül ünnepi előadást rendeznek a genfi operában és a Népszövetség elnöksége bált is akar adni, de ennek az ünnepségnek az időpontja még nincs meghatározva.

rendeztek a delegáció tagjainak

A német delegáció három vezetője, Stresemann külügyminiszter, Schubert államtitkár, Gauss miniszteri igazgató a számukra kirendelt autókba szálltak és a Metropolisz szállóba hajtottak, ahol a delegáció nagyrésze megszállt. A szálló a zárlódiszben állt, a homlokzatot hatalmas fekete-vörös-arany drapériával vonták be. Stresemann a délután folyamán látogatásokat fogadott és viszonzott. A látogatások alkalmával megbeszéltek a német delegáció pénteki bevonulását.

Sztojadinovic Dragisa az ankétbizottság előtt

A bizottság egy tagja hadigazdagnak nevezi Pasics Ráda vádlóját

A parlamenti vizsgálóbizottság péntek délelőtt Sztojadinovic Dragisát hallgatta ki. A kihallgatás másfél óráig tartott és Sztojadinovic Dragisa először arról a két darab százezer frankos csekkéről adott felvilágosítást, amelyeket az adamsthalai bánya fizetett. Ezután a hatmillió csekkorona provizióról volt szó, amelyet állítólag Pasics Ráda felvett. Kijelentette Sztojadinovic Dragisa, hogy *negyven olyan ügyről állnak akták rendelkezésére, amelyekben Pasics Ráda megkárosította az államot.* Okmányait hajlandó a bizottság rendelkezésére bocsájtani és kijelentette, hogy okmányokkal tudja bizonyítani azt is, hogy *ezekről a visszaélésekről Pasics Nikola is tudott és semmit sem tett megakadályozására.* Elmondotta még, hogy biztos tudomása van arról, hogy Pasics Rádának a Szlovenszka Bankában folyószámlája van, amelynek javára a trifajli szénbányatársaság négy milliót fizetett be, hogy az állami ellenőrzést a bányában megszüntessék.

Ezután hosszú vita indult meg arról, hogy kihallgassák-e Sztojadinovic Dragisát több olyan ügyről is, amelyekre vonatkozólag már a bíróság előtt tett vallomást. Timotijevics Koszta, Setyerov Szlavkó, Grol Milán, Demetrovics Juraj és Hohnyec ellenzéki képviselők követelték, hogy valamennyi ügyet a legkisebb

részletekig vizsgálják meg. Sztojadinovic Dragisa erre kijelentette, hogy nemcsak ezekben az ügyekben áll rendelkezésére a bizottságnak, hanem sok irásbeli bizonyítéka van olyan ügyekről is, amelyek eddig teljesen ismeretlenek voltak.

Sztojadinovicnak ez a kijelentése nagy feltűnést keltett.

A bizottság ezután elhatározta, hogy Sztojadinovic Dragisa kihallgatását szombaton folytatják. Felfüggesztették Sztojadinovic Dragisát, hogy szombatira írja le a rendelkezésére álló okmányokat és a bizottság meg fogja vizsgálni a másolatokat és azokat megtartja.

Sztojadinovic Dragisán kívül szombaton Tartaja Emerik ügyvédet fogják kihallgatni. Az ügyvéd a Milin asszonnyal kapcsolatos ügyekről fog felvilágosítást adni.

Sztojadinovic Dragisa, Pasics Ráda vádlója, mint ismeretes, az utóbbi időben a parlamenti ankétbizottság egyes tagjai ellen is hozott fel vádakot. A bizottság egyik tagja Kujundzics Bogoljub volt államtitkár pénteken a következő nyilatkozat közlésére kérte fel a lapokat:

— Sztojadinovic Dragisa kereskedelmi minisztériumi inspektor rágalmoz és még ő emel vádat a bíróságnál. Ez arra kényszerít, hogy még az ankétbizottság munkájának befejezése előtt a következőket jelentsem ki:

1. Nem igaz, hogy védője vagyok Pasics Nikolának, még kevésbé fiának, mivel nem lévén semmi összeköttetésem. 1926 augusztus 3-án beszéltem vele először Karlsbadban. Én vizsgálóbíró vagyok úgy Pasics Ráda, mint azoknak az ügyében, akiknek ő az áldozata lett.

2. Sohasem voltam földmivespárti képviselő, a demokrata pártnak voltam tagja a párt bomlása előtt, a mellyel elvesztette Boszniában a lét-alapját. Ekkor átmentem a radikálisokhoz és jelöltettem magam Spalajkovic dr. listáján. Beleegyeztem abba, hogy egy vizsgálóbizottságot küldjenek ki, amelyben kizárólag Sztojadinovic Dragisa barátai ülnek és ha ez a bizottság a legcsekélyebb kivétel nélkül találja képviselői, vagy ügyvédi működésében, nemcsak mandátumomról mondok le, hanem felajánlom egész vagyonomat Sztojadinovic hadigazdagnak, aki egyébként most is állami tisztviselő.

Churchill közvetít a bánya-harcban

Új tárgyalásokat javasol a bányatulajdonosoknak

Londonból jelentik: Churchill kincstári kancellár levelet intézett a bányatulajdonosok szövetségéhez, hogy *ne zárkózzanak el a további tárgyalások elől* és nevezzék meg képviselőiket, akik a bányamunkásokkal a közeli napokban a tárgyalásokat befejezik.

— Nincs semmi akadálya annak — írja levelében Churchill — *hogy az egész országra kiterjedő nemzeti megállapodás jöjjön létre* a bányatulajdonosok és a bányamunkások között, mert ez a megállapodás lehetővé teszi azt, hogy egyes bányászszervezetek külön megegyezést kössenek a bérekre és a munkaidőre vonatkozólag.

A levélben Churchill figyelmezteti a bányatulajdonosokat, hogy *nagy teletöltséget vesznek magukra*, ha a megegyezést továbbra is megakadályozzák.

Azutikaland epilógusa

A meglopott szubotica járásbíró kötelességmulasztás miatt feljelentette a bogojevói csendőrt és detektívet

Megírtuk, hogy Klunics Maklin dr. a szubotica járásbíró vezetésével utazás közben ellopták a pénztárcáját, amelyben négyezer dinár készpénz volt, továbbá utazási igazolványok, vasuti jegyek és egyéb irományok.

A meglopott járásbíró az esetet a következőképpen mondta el munkatársunknak:

— A ljubljana jogászkongresszusra szándékoztam utazni feleségemmel együtt. Megváltottam két utazási jegyet és e hó hetedikén délután két órakor elutaztam Szuboticáról a Vinkovci gyorsvonattal. Az utazás Bogojevóig minden incidens nélkül folyt le s Bogojevónál kiszálltunk a vonatból, hogy motoros csónakon átkeljünk a tulsó partra.

Nagy tolongás támadt az utasok között, hogy mielőbb a csónakba jussanak. Óvatosságból a hátsó zsebemhez nyultam, ahol a pénztárcáimat szoktam tartani. A tárca ott volt, mikor csónakban már bent voltunk és még a csónak meg sem indult, ismét a tárcám után nyultam, de legnagyobb meglepetésemre a tárca már nem volt meg. Rögtön elküldtettem magam, hogy valaki ellopta a tárcámat és tudakoltam, hogy van-e jelen közbiztonsági tisztviselő, akinél jelentést tehetne a lopásról. Nem volt más jelen, mint egy csendőr, egy detektív és három-négy katoná. Erélyesen követeltem, hogy tartóztassák fel a csónakot és ne indítsák el a dőlő part felé, amíg mindenkit át nem kutatnak. Ugyancsak követeltem, hogy a bogojevói hidnál álló, Szuboticáról jött és oda visszamenő vonatban is tartsanak ku-

tatást. Kérésemet azonban nem teljesítették. Nem ejtették meg a kutatást és az utasokkal megtelt csónak áthaladt a dőlő partra.

— Miután ellopták — minden pénzeimet, vasuti jegyemet és igazolványomat, feleségemmel együtt visszatértünk Bogojevóra és ugyanazzal a vonattal, mellyel odaérteztünk, visszaindultunk Szuboticára. Vonatunk Tavankut állomásonál haladt, amikor a kalauz bejött hozzám egy Inotai nevű fiatalemberrel, aki egy harmadosztályú kőcsi félre-eső helyén talált egy pénztárcát és erről azonnal jelentést tett a kalauznak. A felmutatott tárcában sajátomat ismerem fel. Kinyitottam és megállapítottam, hogy minden igazolvány, irat és utazási jegy megvan, csak a pénz hiányzik.

— Szuboticára érve azonnal jelentést tettem a titkosrendőrségnél ismeretlen tettes ellen.

A meglopott bíró végül elmondta, hogy *feljelentette a bogojevói motorcsónaknál szolgálatot teljesítő csendőrt és mindazokat a közbiztonsági közegeket, akik ismételt sürgetésére sem kurtatták át az utasokat.*

Megtalálták

Sobri Jóska betyár-tanyáját Balatonalmádiban fedezték fel a kényelmesen berendezett búvóhelyet

Budapestről jelentik: Az országos bűnügyi muzeumot csütörtökön érdekes bűnügyi leletről értesítették. Balatonalmádiban, az Öreghegyen Hudel Hugó szőlőbirtokos kőbányájában ráakadtak Sobri Jóska, a híres haramiavezérnek és társainak búvóhelyére, amit sem Sobri, sem bandájának tagjai sohasem akartak elárulni életükben.

Hétfőn a kőbányában robbantás után leszakadt egy nagyobb sziklatömb és különös látvány tárult a dolgozó munkások elé. Mintha a robbanás egy szobát szakított volna ketté, egy teljesen berendezett, kőből kivágott és kifaragott terem bontakozott ki a sziklaüregekből. A terem hatalmas és legalább is *negyven-ötven ember fért el benne.* A sziklába vájt nagy terem butorzata egészen eredeti és érdekes. Kőből faragott nyoszolyák, ágyhelyek, a falban mélyen bevágott szekrények, tüzhely és a sziklabarlangban mindentéle szétdobott ruhadarabok jelzik, hogy ezen a helyen *valamikor emberek éltek.*

A sziklafalon ujjnyi vastagságú betükkkel bevéste találták Sobri Jóska, Kovács János, Mészáros Pál és más híres haramiák nevét. A sarokban széttrött rozsdás bilincsdarabok hevertek, amelyekbe ez van vésvé: *Veszprémi tömlőc.* A bilincsek mellett hatalmas borosüvegek. A további kutatások megállapították, hogy a barlangból hatalmas sziklatömbökkel fedett nagy vermek nyílnak és ezekben tartották valószínűleg a betyárok az elrabolt kincseket. Ezeket a vermeket azonban teljesen üresen találták.

A sziklabarlangból az Öreghegy tetejére nyílik a kijárat. Ezt a nyílást ma is sűrű bozót fedi el, úgyhogy az üreget alig lehet észrevenni. A haramiák innen kötélen ereszkedtek le a barlangba, ami abból látszik, hogy az üreg falához támasztva két létrát találtak, lent pedig egy régi kötélhágcsó hevert. Fáklyák, gyertyák, régi mécses mutatják, hogy a félelmes betyároknak világítószereik is voltak barlangjukban és a banda fegyvertárából egy-két ócska rozsdás puská is a barlangban maradt.

Az érdekes leletek nagyrészt az országos bűnügyi muzeumba fogják szállítani.

Műf csokoládé
a legjobb
Mindenütt kapható!

HIREK

— **A román király Blédben.** Ferdinánd román király Velencéből csütörtökön délelőtt Blédbe érkezett. A román király tíz napig marad Blédben. Az udvar tisztelgő zergevadászatot rendez a Krman-hágón.

— **A trbovljei szénkonfliktus a minisztertanács előtt.** Beogradból jelentik: A minisztertanács csütörtökön este hat órától nyolc óráig ülést tartott. Jovanovics Vésza közlekedési miniszter beszámolt a kormányának a trbovljei szénbányával felmerült konfliktusról. Utána dr. Perics Ninkó pénzügyminiszter referált reszortügyekről.

— **Kinevezések.** Kikindáról jelentik: A belügyminiszter Lázár Miklóst Kikinda város főszámvevőjévé, Mirkov Jánost pedig alszámvevővé nevezte ki.

— **Alekszijevisz Mita Beeskereken.** Beeskerekről jelentik: Alekszijevisz Mita beogradi kerületi főispán, a B. B. B. igazgató főnöke egy napi tartózkodásra Beeskerekre érkezett.

— **Bonyodalom egy demokratapárti képviselő mandátum körül.** Beeskerekről jelentik: Az alsóbánati demokrata párt kebelében rendkívül éles ellentétek merültek fel egy képviselő mandátuma körül. A párt vezetői tagjai ugyanis még a választásokat megelőzően megegyeztek abban, hogy amennyiben a kerületben a párt mandátumhoz jut, két éven keresztül Mihajlovics Ljubalesz a képviselő és két év elteltével lemond mandátumáról helyettese, Gregorjevics Jócó javára. A két év most eltel, azonban Mihajlovics vonakodik lemondani a képviselői mandátumról. A városi párt-szervezet legutóbbi ülésén bizalmatlanságot szavazott Mihajlovicsnak.

— **Kinevezések a noviszadi postaigazgatóságnál.** Noviszadról jelentik: A postaügyi miniszter előterjesztésére a király a noviszadi postaigazgatóság-hoz beosztott Kubicsela György, Vignjevics Alekszandar, Jobhagy Miklós, Veszolovics Szteván, Pecsar Jakab, Radovics Antun posta- és táviradhiatalnokokat postaigazgatósági titkárokká nevezte ki.

— **Több mint kétezer jogász vesz részt a ljubljana kongresszuson.** Ljubljana-ból jelentik: A harmadik jogász-kongresszus csütörtökön ült össze dr. Majaron Dániel, a ljubljana ügyvédi kamara elnökének elnöklétével. Százhatvan ügyvéd, hatszáz bíró, husz egyetemi tanár, háromszáz ügyvéd és hatvan közjegyző vesz részt a kongresszuson. Dr. Kusej ljubljana egyetemi tanár referált a csütörtöki ülésen a házasságjogról, referátumát hosszabb vita követte. A király Zsivkovicz tábornokkal képviselői mandátumát a kongresszuson, amelyen részt vesz Makszimovics belügyminiszter is.

— **Az árvizalap javára drágítják a postabélyegeket.** A Bácsme gyei Napló csütörtöki számában megírtuk, hogy október 1-től kezdődőleg az eddigi postabélyegeket kivonják a forgalomból és december 31-ikéig felülnyomásos postabélyegeket lesznek érvényben. A postabélyegeket megdrágulásáról a postaügyi miniszterium most kommunikált adott ki, amelyből kitűnik, hogy az ilyen módon befolyt összeget az árvizkárosultak javára fogják fordítani.

— **Diáksere Magyarországra és az utódállamok között.** Genéből jelentik: A Federation Universitaire Internationale (nemzetközi egyetemi szövetség), melynek célja a diákság körében oly emberek nevelése, akik a Népszövetség kérdéseit iránt érdeklődéssel viseltetnek és azokat tanulmányozzák, most tartotta harmadik kongresszusát, amelyen husz nemzet diáksága képviseltette magát. A szövetség elnökévé a franciák ajánlatára Preusset, a német delegáció vezetőjét választották meg. Különös jelentőséget ad a kongresszusnak az a körülmény, hogy a magyar kiküldötteknek sikerült megegyezniük a román, lengyel, cseh-szlovák és osztrák delegációval cseréltöndíjak, diáksere, diák tanulmányut

és egyetemi kiadványok kicserélése kérdésében való közös eljárás ügyében. Az egyezményt aláíró öt ország képviselői a román delegáció meghívására még ez év folyamán Bukarestben kongresszusra gyűlnek össze.

— **Szabadságra ment a beeskereki polgármester.** Beeskerekről jelentik: Alekszics Bogoljub beeskereki polgármester csütörtökön két heti szabadságra utazott. Távolléte alatt Sztójakovics Bogdan városi főjegyző fogja helyettesíteni.

— **Férfi-holttestet uszik a Begában.** Beeskerekről jelentik: Torák községben jelentették a csendőrségnek, hogy a Bega vizében a hullámok egy férfi holttestét viszik magukkal. A közönségben tartózkodók megpróbálták a holttestet kihalszni, azonban ez nem sikerült és még mielőtt azt ismét megkísérelhetnék volna, a holttest eltűnt. A csendőrség az uszó holttestre felhívta valamennyi partmenti község hatóságának figyelmét.

— **Beiratkozások a beeskereki szerb polgári iskolába.** Beeskerekről jelentik: A beeskereki polgári szerb iskolában csütörtökön fejeződtek be a beiratások. Az első osztályba 48, a második osztályba 40, a harmadik osztályba 50 és a negyedik osztályba 42 tanuló iratkozott be.

— **Tolvajok egy községi jegyző lakásán.** Beeskerekről jelentik: Adamov Milorad, kumai községi jegyző lakására szerdán éjjel ismeretlen tettesek behatoltak és onnan négyezer dinárt elvittek. A csendőrök a tettesek kézrekerítésére megindították a nyomozást.

— **Kétéves tanfolyam Noviszadon ápolók részére.** Noviszadról jelentik: Az egészségügyi miniszter elrendelte, hogy Noviszadon gyermek- és betegápolótanfolyamot létesítsenek. A rövidesen létesülő tanfolyam két évig fog tartani. Jelentkezni szeptember 15-ig lehet a noviszadi epidemiológiai intézetnél.

— **A noviszadi Erdős-féle betörés tetteseit átadták az ügyészségnek.** Noviszadról jelentik: A noviszadi rendőrség csütörtökön átszállította a noviszadi ügyészség fogházába az Erdős-féle betörés három tettesét, Herdi Józsefet, Hefer Samut és Sohl Frigvest és orgazdájukat, Speier Jenőt.

— **Javult a noviszadi öngyilkos uriaaszony állapota.** Noviszadról jelentik: A szerdán reggel Noviszadon öngyilkossá lett Pintér János Albertné Avar Gitta állapotában csütörtök reggelre javulás állott be, úgy hogy az orvosok remélik, hogy az uriaaszonyt megtarthatják az életnek. Pintérné az érdeklődő újságíróknak kijelentette, hogy mihelyt elhagyja a kórházat, újra öngyilkos lesz.

— **Leégett szállás.** Noviszadról jelentik: Szerda éjjel Szrbobrában Manojlovics Matija szállásán kigyulladt és a tűz az istállót és a termést elpusztította. A kár jelentékeny. Pénteken a noviszadi törvényszék bizottságot küld ki a tűz okának megállapítására.

— **Aranylakodalom.** Dorner Sándor szubotica magánzó és neje csütörtökön ülték meg házasságuk ötvenedik évfordulóját gyermekeik, unokáik és dédunokáik körében. A jubiláns házaspárt ez alkalommal sokan keresték fel szerencse kívánataikkal.

— **A beeskereki záróra-háboru.** Beeskerekről jelentik: A magántisztviselők egyesületének küldöttsége pénteken délelőtt Zsivanovics Gavra vezetésével megjelent Sztójakovics Bogdan városi főjegyzőnél, a polgármester helyettesénél, Sztefanovics Milos főkapitánynál és Popovics Jovánnál, az Inspekcija Rada beeskereki kirendeltségének főnökénél. A küldöttség kérte, hogy a hatóságok szerezzenek érvényt a főkapitány rendelkezésének, amely szerint az alkalmazottak csak nyolc órát kötelesek dolgozni és az üzleteket este hat órákor be kell zárni. Sztefanovics főkapitány kijelentette, hogy nem volt tudomása arról, hogy rendeletet a kereskedők nem tartják be, Popovics Jován, az Inspekcija Rada vezetője pedig szombatra konferenciára hívta egybe a polgármestert, a főkapitányt és a munkások képviselőit, hogy a záróra ügyéről tanácskozzanak.

— **Suhancok rablóbandáját fogták el Németországban.** Frankfurtból jelentik: Saargemünde környékén a csendőrség összefogdosott egy rablóbandát, amelynek csupa kilenc-tizenhárom éves suhanc volt a tagja, jómódu és tiszteletben álló földműves gazdák fiai, akik hosszú idő óta rettegésben tartották Merlenbach községet meg a vásárosokat. Megtörtént, hogy világos nappal álitottak be falusi boltosokhoz és halálos fenyegetésekkel kirabolták. A banda négy fiatalok tagja került kézre először s azok elárulták cinkostársaikat. A kis banditák beismertek minden bűnt és beszolgáltatták élesre fent késeiket.

— **Szobrot emeltek egy dísznőnek.** Különböző szobrokat emeltek már az emberek halálából egyes áltok emlékére; szobrot kapott már az életmentő kutyája: emlékoszlopa van a háboruban elpusztult lovagnak is, sőt az angliai Blockley város egy kis piros halacszkának az emlékét is őrizi. Ezenkívül még számos más állatnak jutott ez a kitüntetés. Ezeknek a sora most egy érdekes szoborral gyarapodott: egy dísznőnek a szobrával. A szobrot Lüneberg hálása város emeltette annak a kivételesen intelligens kocának emlékére, amelynek segítségével sikerült feltevezni a város határában elterülő gazdag sóbányákat.

— **»Aranyat — vasért«-mozgalom Olaszországban.** Rómából jelentik: Az Impero vezércikkében felszólítja az olasz asszonyokat, hogy összes ékszereiket bocsássák a kincstár rendelkezésére, aranytartalék céljaira. A fehérlistából való kalácsütés megtöltése és a kenyérgygy bevezetése után tehát Olaszországban is megkezdődött az »aranyat vasért«-mozgalom. Nem valószínű, hogy az olasz asszonyok követni fogják elődeiket, a régi római matrónáknak példáját, de a lap számítása szerint, abban az esetben, ha az olasz asszonyok eleget tesznek a felhívásnak, a jegybank aranytartalékát a háromszorosára lehetne emelni.

— **Női holttestet fogtak ki a Dunából.** Beogradból jelentik: A Dunagözhajózási társaság munkásai szerdán reggel észrevették, hogy a vállalat műhelyeitől nem messze egy holttest uszik a víz felszínén. Azonnal értesítették a rendőrséget, amely kiszállt a helyszínre. A holttestet kiemelték a vízből és megállapították, hogy a huszonhat-huszonnyolc éves nő hullája régebben került a vízbe. Átkutatták a zsebeit, de mindössze csak egy kis tükröt találtak nála. A nő nevét eddig még nem sikerült megállapítani. A rendőrség megindította a nyomozást a nő kilétének kiderítésére.

— **Kéthavi fogház egy fetrobbant kézigránát miatt.** Noviszadról jelentik: A katonai törvényszék Babocsay Gyuri bezdáni borbélyt, kéthavi fogházra ítélte, mert mint katona ezévi május hó elsején Vranja mellett a moravai hidon őrszolgálat közben egy kézigránat következtében kiesett a kezéből, náttal gondatlanul bánt. A kézigránát felrobbant és súlyosan megsebesítette Jorgovics József katonát.

— **Megszűnik a noviszadi tanítónőképző.** Noviszadról jelentik: A noviszadi tanítónőképzőben csak a második, harmadik és negyedik osztályba irattak be hallgatókat. Az első osztályt az idén már meg sem nyitották, mert a miniszter rendel te folytán a tanítónőképzőt fokozatosan megszüntetik.

— **Öngyilkosság Kiszácson.** Noviszadról jelentik: Vucskovics Milena kiszácsi asszony szerdán éjjel öngyilkossági szándékból zsirszódát ivott. Súlyos állapotban szállították a noviszadi kórházba.

— **Autóbaleset Petrovaradinban.** Noviszadról jelentik: Petrovaradinban szerdán délelőtt egy Karlovceiről jött autó egy fába ütközött. A kocsit széttrücskített és az utasok kirepültek. A sofőr és az egyik utas jelenekenyebb sebesüléseket szenvedtek, míg a másik két utas csak könnyebben sérült meg. Az autó utasai maguk gondoskodtak egy másik autóról, ahova berakták a sebesülteket és mielőtt a rendőrség személyazonosságukat megállapíthatta volna, visszabotogtak Karlovci irányába.

— **Beogradban összeomlott egy ház.** Beogradból jelentik: A Dubljonszka-utcában csütörtökön reggel összeomlott Krojinovics Péter háza. A szerencsétlenség úgy történt, hogy Krojinovics maga akart kisebb javításokat végezni a ház körül és az ehhez szükséges földet a ház alapja mellől ásta ki. Egy arahaladó munkás észrevette, hogy a ház fala több helyen megrepedezik, mire fellármázta a tulajdonos családját, amely a házban tartózkodott. A ház pár perccel később óriási robajjal ledőlt.

— **Műsoros-est a Népkörben.** A szubotica Népkör szeptember 12-én szombaton este az árvizkárosultak javára táncokkal egybekötött vidám estet rendez. A műsoron egyfelvonások, énekszámok, kuplék és táncduettek szerepelnek. A kabarét Garay Béla rendezé és azt nagy érdeklődés előzi meg.

— **Nyolc hónapra ítélte cukorcsaló.** Noviszadról jelentik: Szokola Gyula, szubotica asztalos, 1924 szeptember havában többekkel elhitette, hogy ő mint vasuti hivatalnok kilonként hat-tíz dinárért tud cukrot szerezni és így hiszékeny emberektől kisebb-nagyobb összegeket csalt ki és megszökött. A szubotica törvényszék ezért múlt évi március 27-én nyolc havi fogházra ítélte el. Az ítéletet a noviszadi felelbiteli bíróság csütörtökön helybenhagyta.

— **Agrárfölddelkel szélhámoskodtak.** Noviszadról jelentik: Popov Száva és Jovin Joca csurogi földművesek 1924 december havában, mint községi előjárók és agrárválasztmányi tagok Gyurics Szevetozártól ötszáz dinárt követeltek és kaptak, aminek fejében jobb földet ígérték neki. Ugyanezen a címen Supica Milántól ezer dinárt csaltak ki. A noviszadi törvényszék múlt évi december 7-én a két vádlottat egy-egy havi fogházra ítélte. A felelbiteli bíróság csütörtökön helybenhagyta az ítéletet.

— **Fegyenc-lázadás Jamaika szigetén.** Párisból jelentik: Jamaika szigetén Kingstonban az ottani fegyház lakói fellázadtak és megtámadták az öröket. Valóságos harc fejlődött ki a fegyencekkel, akik közül négyet agyonlőttek és huszonkettő megsebesült, míg végre sikerült a zendülőket megfékezni.

— **Szökött fegyenc követi el a délbácskai rablásokat.** Noviszadról jelentik: Pasicsevón, Temerinben és a délbácskai községekben napirenden vannak a betörések és az országutakon az utonállások és rablások. A legutóbbi pasicsevói betörések alkalmával kapott személyleírásból a csendőrség ráismert Hajdu János cigányra, aki a banda vezetője és aki augusztus 23-án másik két cigánytársával a noviszadi ügyészség fogházából megszökött. Hajdu már a pozsareváci börtönből is megszökött, ahol két és fél évi börtönbüntetését kellett volna kitöltenie. A károsultak a nekik bemutatott fényképben határozottan felismerték Hajdut, akinek kézrekerítésére több község rendőrségét és csendőrségét mozgósították.

— **További ötezer lakást épít Bécs.** Bécsből jelentik: Bécs városa rövidesen nagyszabású investációs program megvalósításához lát hozzá, egyrészt, hogy a még mindig fennálló lakáshiányt enyhítse, másrészt, hogy a munkanélküliséget csökkentse. Az eddigi huszonötezer lakásos építési program utolsó állomásához érkezett a Floridsdorfban épülő telep alapkölvetételével, de most újabb ötezer lakás építését határozták el ötven millió silling költséggel. Az utak javítására huszonöt millió sillinget állítanak be a jövő évi költségvetésbe.

— **Nagy tűz egy csehszlovákiai szövögyárban.** Prágából jelentik: Trauttenau mellett Weletinben tűz támadt az Oberländer-cég szövögyárának raktárában, amely teljesen leégett. Egy munkás és egy munkásnő már nem tudott idejében kimenekülni és mindketten bennégték. Három munkás az ablakon át ugrott ki és súlyosan megsebesült. Ötven vagon áru elégett. A kár ötven millió csehszlovákia, amely biztosítás révén megtérül. A gyárnak 435 munkása elvesztette kenyerét.

— **Kicsérlik a szubotical irattárat.** A legutóbb létrejött jugoszláv-magyar egyezmény intézkedik a közigazgatási irattárat kicséreléséről. Különösen a határszéli városokat érdekli ez a meg egyezés, miután itt van a legtöbb kicsérelésre váró anyag. Szubotican már meg is történtek erre vonatkozóan az előkészületek és legközelebb megérkezik az a magyar delegáció, amely a Magyarországnak eső irattárat át fogja venni. Bankovics Voislav városi főjegyző szerdán Beogradban tartózkodott, ahol a belügyminiszteriumban instrukciókat kapott az irattárat kicsérelésére vonatkozólag.

— **A tartalékos tisztek utazási kedvezménye.** Beogradból jelentik: A közlekedési miniszter megengedte, hogy a tartalékos tisztek évente három ízben féláron utazzanak. A kedvezményt csak a közlekedési minisztérium által kiállított igazolvány alapján lehet igénybe venni.

— **Villamoszerencsétlenség Beogradban.** Beogradból jelentik: Péntek reggel súlyos villamoszerencsétlenség történt Beogradban. A Szmederevszka-ucca végén egy villamoskocsi kiskilott és nekiment egy másik kocsinak. Az egyik villamos felborult és az utasok közül sokan láb- és kéztörést, többben pedig könnyebb sérüléseket szenvedtek.

— **Leszurta társát egy sapka miatt.** Bosnyák Dávid szubotical vasutas egy sapka miatt összeveszett egyik társával. A veszekedés hevében társa kést rántott és két helyen megszurta Bosnyákot, kit a mentők eszméletlen állapotban szállítottak be a kórházba. A szurkáló elmenekült.

— **Felakasztotta magát egy szubotical tamburás.** Svraka Ferenc negyvenkilencéves szubotical tamburás szerdán este, Halasi-szőlőkbeli lakásán felakasztotta magát. Mire észrevették, már meghalt. Tettét gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el.

— **Negyvenéves korában öngyilkos lett fiatalkori szerelme miatt.** Sztaribecseről jelentik: Tragikus esemény történt szerdán reggel Sztaribecsen. Pekárovics Sztévo negyvenéves bírósági tisztviselő öngyilkosságát követett el és mire tettét észrevették, már meghalt. Pekárovics különös okok miatt menekült a halálba. Még fiatalabb korában szerelmes volt egy sztaribecsei leányba, akit meg is kért feleségül, de a leány szílel tudni sem akartak a házasságról. Pekárovics az idők folyamán látványosan elfelejtette első szerelmét és néhány évvel ezelőtt megnősült. Már két kis gyermeke volt, amikor ismét eszébe jutott régi szerelme és azóta nem volt nyugta. Az utóbbi időben már napirenden volt náluk a családi perpatvar Szerdán reggel azután telemt lakásuk padlására és felakasztotta magát.

— **Vámsorompókat állítanak fel Szentán.** Szentánról jelentik: Szentá város tanácsa elhatározta, hogy vámsorompókat állít fel. Az erre vonatkozó tervek elkészítésére már utasítást is kapott a városi mérnöki hivatal.

— **Életbelépett a párisi vendéglőkben a korlátozott étlap.** Párisból jelentik: Szerdán lépett életbe Párisban a rendőrprefektus új rendelete, amely szerint a vendéglőkben csak két husételt szabad kiszolgálni és az étlapon összesen csak négy étel szerepelhet. A rendeletet valamennyi vendéglő betartotta, kivéve az egész olcsó kis vendéglőket, amelyeknek étlapján többféle olcsó husétel is szerepelhet. A nagy luxushotelek éttermei úgy játsszák ki a rendeletet, hogy rengeteg halfélét és szárnyast vesznek fel az étlapjukra, miután ezek nem esnek a korlátozás alá.

— **Dr. Szabó Juci utolsó szubotical előadása.** Régen volt műkedvelőelőadásnak olyan nagy sikere, mint a »Dr. Szabó Juci«-nak és ezért, a közkívánatnak engedve, az ötletes és mulatságos vígjátékokat szeptember 16-án, csütörtök este fél kilenc órai kezdettel újból előadják a Népkör színpadán. Ez lesz a darab utolsó szubotical előadása és a főszerepeket a bemutató nagy sikert aratott szereplői, élükön Reiter Ilonkával és Garay Bélával játsszák.

— **Repülőgépen is lehet orvosi műtétet végezni.** Párisból jelentik: Jean Bouchon francia sebész egy fixodecapage nevű szerkezetet készített, melynek segítségével repülőgépen, expresszvonaton vagy gyorsan mozgó mentőkocsiban is lehet sürgős esetekben orvosi műtétet végezni. A szerkezet lehetővé teszi, hogy a beteg mozdulatlan maradjon és az orvos testsulya is mindig egyensúlyban maradjon és ne befolyásolja a gép sebes mozgása. Bouchon már több kísérletet végzett szerkezetével, melyet most a francia orvosakadémianak is be fog mutatni.

— **A szubotical árvízsegélybizottság ülése.** Az árvízkarosultak segélyakciójának intézése végett alakított szubotical bizottságot Gyorgyevics Dragoszlav főispán neje, a bizottság alelnöke szombaton délután hat órára értekezletre hívta össze. Az értekezletet a városháza nagy tanácsstermében tartják meg és a vezetőség kéri a bizottság valamennyi tagját, hogy jelenjenek meg. Az árvízkarosultak javára a következő újabb adakozások történtek Szubotican: Független ipartestület 500 dinár, Krausz Károly 250 dinár.

— **A szental vendéglősök harca a kimaradási adó ellen.** Szentánról jelentik: A szentali vendéglősök egyesülete kérvényt intézett a városi tanácshoz, hogy az éjjeli kimaradási adót törölje el. A tanács úgy döntött, hogy a kimaradási adót ötven százalékkal leszállítja, de már este kilenc órától minden vendég tartozik adót fizetni.

— **A francia takarékoság 228 járásbíróságot és 218 börtönt szüntetett be.** Párisból jelentik: A francia minisztertanácsban Barthou igazságügyminiszter felhatalmazást kért az alsóbíróságok megreformálására. A miniszter a járásbíróságok közül 228-at akart megszüntetni, ami 600 tisztviselő elbocsájtását teszi lehetővé. Ugyancsak redukálja a fogházakat és a börtönöket. Körülbelül 218 fogházat és börtönt rognak felszámolni.

— **A szülészeti egyesület kölcsönnyelése.** A szubotical Dar kiházasító egyesület vezetősége annak a megállapítását kéri, hogy az egyesület szerdai közgyűlésen semmiféle érdemleges határozat nem történt, tekintettel arra, hogy a tagok közül csak kevesen jelentek meg. Így nem felel meg a valóságnak az sem, hogy a Nada egyesületnek kikölcsönzött pénz miatt bünvádi eljárást akarnak indítani a vezetőség tagjai ellen. Ez annál inkább sem állhat meg, mert a Nada már megkezdte a kölcsön visszafizetését.

— **Új városi szabályrendelet készül Szentán.** Szentánról jelentik: Szentá város szabályrendelete még 1909-ben készült és legtöbb pontja politikai és gazdasági okok miatt teljesen elavult. A városi tanács legutóbb tartott ülésén megbizta dr. Ludaics Milos városi főügyészt, hogy a szabályrendeletet a jelenlegi viszonyoknak megfelelően alakítsa át. A főügyész elkészült a munkálattal és javaslata szerint a mérnöki, a tanügyi és ipariügyi tanácsnoki, jegyzői és alügyészi állást meg kell szüntetni. A tervezet szerint felesleges egy rendőrfogalmazói és egy árvászéki ülnöki állás is. Ezeknek az állásoknak megszüntetésére és a hivatalok likvidálása hat-százezer dinár megtakarítást jelentene a városnak. A főügyész szerint a redukción az teszi szükségessé, hogy a városi pótdadót csökkenteni kell. A régi szabályrendelet életbelépésekor ugyanis Szentá egyike volt a leggazdagabb városoknak, most pedig majdnem minden földjét lefoglalták az agrárreform céljaira. A főügyész indítványát a város szeptember tizediki közgyűlésén tárgyalják.

— **Haas gyáros kártérítést kap.** Berlinből jelentik: Magdeburgi lapjelentések szerint Helling könyvelő meggyilkolása miatt váratlanul letartóztatott Haas nagyiparos, valamint Fischer és Rajter ellen a magdeburgi felelősségi bíróság határozata következtében az eljárás bebiztosított. Egyidejűleg a három vártanul letartóztatásban volt vádlott kártérítési keresetnek is helyt adott a bíróság.

— **Életmentő tanár.** Szentánról jelentik: Klenóczi Mária tizenöt éves diák-leány szerdán délután a Tiszában fürdött. Fürdés közben rosszul lett, mire belekapaszkodott a mellette uszó Benedek Kornéliába. Benedek Kornélia azonban nem tudta partra vinni, sőt őt is az a veszély fenyegette, hogy Klenóczi Mária lehazza a vízbe. A közelben tartózkodott Lukács Braniszlav tanár, aki figyelmes lett a segélykiáltásokra. Beuszott a két leányhoz és kimentette őket.

— **A Színházi Élet új száma a szokott gazdag tartalommal jelent meg.** Érdekes illusztrációk, riportok, szépirodalmi cikkek és gazdag rovatok teszik változatossá az új számot, amely darbmellékletül Liptay Imre három egyfelvonásos vígjátékát közli. A Színházi Élet a Literária árusítóinál kapható 12 dinárért.

— **Szerencsétlenség a szubotical vasúti pályaudvaron.** Sztipics Kázmér huszonnyolc éves szubotical vasúti fékes csütörtökön délelőtt tolatás közben az ütközők közé került, amelyek összenyomták a mellkasát. A mentők életveszélyes állapotban szállították be a kórházba.

— **A Tolnai Világlapja legújabb száma az érdekes olvasmányok és illusztrációk hosszú sorával szolgál olvasóinak.** A lap a szokott regénymellékletével együtt a Literária árusítóinál kapható.

— **Kigyulladt egy romániai petróleumszonda.** Bukarestből jelentik: A Steaua Romana 414. számú szondája váratlanul kitért, óránként negyven vagon nyersolajat vetve ki magából. Valóságos nyersolaj-áradat öntötte el a szonda melletti Mislea állomást. A kiáramlott olaj meggyulladt és három kilométer hosszúságban óriási lángok fenyegették a falut és a misleai fogházat. Hamarosan kivonult a tűzoltóság és több mint ezer munkás, akiknek nagy nehézséggel sikerült a tüzet eloltaniok, amit megkönnyített az, hogy a szonda kitérése megszünt. Több ház és istálló, valamint a Mislea patak hidjai leégtek. A fogházat a parasztok segítségével sikerült megmenteni.

— **Landau Juliska őszi tánckursusai folyó hó 15-én megkezdődnek.** Oktatás délután 6 és este 8 órakor. Magánórák megbeszélés szerint. Jelentkezés naponta bármikor Pašiceva ul. 10 sz. táncintézetében. 8033

— **Meg kell változtatni egy regény egyik fejezetét, mert valaki magára ismert benne.** Newyorkból jelentik: Érdekes eset történt Newyorkban. Miss Edna Ferber nemrégiben regényt írt, aminek ez a címe: Shew Boat. A regény eddig 135.000 példányban kelt el s az egyik példányt történetesen megvásárolta Tom Paggart volt szenátor és az indiai demokrata párt vezetője. Paggart az egyik fejezetnél megdöbbenve vette észre, hogy egy haszontalan, lelkiismeretlen kártyás embernek az alakja róla van mintázva. Azonnal feljelentést tett az író ellen rágalmaszást és terjedelmes beadványban fejtette ki, hogy ő soha életében nem kártyázott és hallatlan arcátlanság, hogy az ő alakját így festette meg a regényíró. Először azt követelte, hogy vonják ki a forgalomból a könyvet, de minthogy már 135.000 példány közkezen forog, ennek nem volna sok értelme. Ezután kiegészítette, hogy az író regényének új kiadásában már ki fogja hagyni az inkriminált fejezetet.

— **Borzalmas tragédia egy tescheni bányában.** Märtsch-Osztrauból jelentik: A tescheni bányaterületen a porubi bányára »Zsófia« nevű tárnájában borzalmas tragédia játszódott le. Bielski József bányamunkás hirtelen megőrült és a bánya hatodik emeletében egy Kluksz nevű társát, akivel együtt szokott dolgozni, agyonütötte. Kluksz holttestét elrejtette a faoszlopok mögé, azután pedig a bányára egy másik részébe ment, ahol egy Maczar nevű bányászt olyan erősen vágott mellbe, hogy az elvesztette az eszméletét. A megtévelyodött bányász azután fölakasztotta magát a tárna állványára, ahol csak hosszas keresés után találták meg.

— **Orvosi hírek.** Dr. Schosberger Sándor operatőr, nőgyógyász, rendelőt és röntgenlaboratóriumát Novyisad, Jevrejska 12. I. alá helyezte.

— **Dr. Echestein Lajos** novisadi orvos tanulmányutjáról, Davosból visszatért és rendeléseit Futoski put 10. megkezdte. Telefon 221.

— **Charlestont** legelőgánsabb formában és legújabb spanyol tangót tanít Landau Juliska tánc-tanár. Pašiceva ul. 16.

— **Harmonikus gimnasztikára** növendékek felvételt. Landau Juliska tánc-tanár, Pašiceva ul. 10. 8035

KINTORNA

— **Annak idején a cár szemlét tartott a csapatok felett és megszólított egy katonát.**

— **Hogy hívnak?**
— **Hirsch Jakab.**
— **És boldog vagy?**
— **Dehogyan vagyok.** Mint zsidó nem csinálhatok semmit. Nem mehetek Pétervárra, nem tanulhatok, nem lehetek tiszt, nem tudom a családomat ellátni...
— **Nézd — mondja a cár — hát azt hiszed, hogy én boldog vagyok? A minisztereim meglopnak, a tanácsosaim megcsalnak, összeesküdnék ellenem... ez az egész életem.**

— **Nézzé felség — mondja Hirsch — ajánlok valamit. Menjünk ki mind a ketten Amerikába.**

— *

— **Szomorodni ur, ugyis, mint fehérnemű-vigéc, éppen uton van, amikor az anyósa hat évi távollét után látogatónak érkezik. Az anyós összecsókolódik a lányával, aztán megkérdi tőle:**

— **Mit csinál az urad?**
— **Alsónadrágban utazik — adja meg a kívánt felvilágosítást Szomorodiné. Az anyós összecsapja a kezét:**
— **Borzasztó a mostani időjárás mellett...**

— *

— **A nagysága: Nem érzi, Mari, itt valami festék égett, festékszag van?**
— **A Mari: Biztosan közel tetszett menni a sparherdhez.**

— *

— **Három nagy hazafi meséli egymásnak hőstetteit.**

— **En — mondja az első — az orosz fronton hat muszkát öltem meg egy puskalövessel.**

— **En — mondja a második — az olasz fronton egy egész század taliánt lerítettem le.**

— **En — mondja a harmadik — sajnos, nem mesélhetek nektek ilyesmit. En már a háború első napjaiban Sabácnál hősi halált haltam.**

SPORT

— **Olimpiai-nap.** A szubotical alszövetség vasárnap olimpiai-napot rendez, melynek keretében a SAND-pályán az első és másodosztály válogatottjai játszanak. Az igazgatótanács az elsőosztály válogatottat így állította össze: Siflis, Beleszlin, Csiztai, Held, Berényi, Ördög, Varga, Roglics, Kovács, Barna II., Szilágyi II. A másodosztály ezzel a csapattal áll ki: Zsiga — Bukvics, Petőc — Fischer, Milodanovics, Gabrics — Hehl, Berger, Sztojanovics, Wolf, Fellner.

— **A BSK Budapest.** A kitűnő beogradi csapat szombaton és vasárnap Budapest vendégszerepel. Az első nap a Hungária, másnap a Ferencváros lesz az ellenfele.

— **BÉCS:**
— **Bécs—Prága 3:2 (1:2).** Bécs góljait Undil lötte

— **SZOMBATHELY:**
— **Sabaria—Szlován (Bécs) 3:2 (1:1).** A szombathelyiek kitűnő játékkal győztek.

— **BUDAPEST:**
— **Vasas—III. ker. 4:0 (2:0).** Barátságos.

KÖZGAZDASÁG

Sulyossá vált az árvíz folytán Szombor gazdasági helyzete

Szomborból jelentik: Az egész Vajdaságban érezhető nagymérvű gazdasági pangást kétszeresen érzi az árvíz következtében Bács megye székhelye. Szombor amúgy is lerongyolódott gazdasági helyzetét különösen az fokozza, hogy az árvíz sújtotta községek kereskedőinek a szombori nagykereskedelem a fő-hitelezője. Ugy a baranyai, mint a Duna mellett fekvő árvíz-sújtotta községek alkotják Szombor gazdasági hinterlandját. Ez a vidék Szomborba hozza nyers terményeit, különösen gabonáját, viszont ennek a területnek a kereskedői a szombori nagykereskedőktől szerzik be áruikat.

Az árvíz-sújtotta vidéknek az a kérése, hogy a kormány moratóriumot rendeljen az árvíz-sújtotta vidékek kereskedőinek tartozásaira, ugyan ezideig nem ment teljesedésbe, a moratórium de facto mégis megvan, mert az árvíz-sújtotta vidék kereskedői csaknem kivétel nélkül 6-8 hónapos fizetési halasztást kértek a hitelező szombori nagykereskedőktől, amit ezek kénytelenek is voltak megadni, mert közismert, hogy az árterületen lakó kiskereskedők a nép teljes elszegényedése folytán nem tudnak fizetni. Azt az összeget, amellyel Baranya és a viz alá került dunai községek a szombori nagykereskedőknek tartoznak, több millió dinárra teszik, amely összeg már hónapok óta esedékes és amelynek hiányát igen erősen érzi a szombori kereskedelem.

Nagy veszteségük van a szombori kereskedőknek azáltal is, hogy a vasúti teheráru forgalom Szombor és Baranya között a bogyevői összeköttetés hiánya folytán teljesen megszakadt és így a már megrendelt árukat Baranya részére nem tudják leszállítani. A Bezdán és Batina között működő komp pedig képtelen ilyen nagyarányú forgalmat teljesen lebonyolítani és az áruknak kocsin való szállítása csak némileg enyhíti a forgalom teljes megbénulását.

Szombor kereskedői ebből a nehéz helyzetből nem látnak más kiutat, mint hogy a bogyevői vasúti összeköttetést a teheráru részére is mielőbb lehetővé tegyék, hogy az általuk nyújtott moratórium folytán beállott veszteségeiket legalább új üzletek kötésének lehetőségével pótolhassák valamiképen.

na gázzsénre és 700 tonna márischosztraui vagy angol szénre — A hadügyminisztérium gazdasági ügyosztálya szeptember 18-ikán árlejtést tart 415.000 méter amerikai vászon beszerzésére. — A szubotícai vasutigazgatóság október 4-ikén sürgönypóznák és más vasúti anyag beszerzésére árlejtést hirdet. — A Szrmszki-Mitrovicán székelő petrovradini vagyonszövetség árlejtése szeptember 25-ikén nyilvános árlejtésen eladja Morovics és Bossut községek erdeiből kitermelt fákat.

Augusztusban 3.7 millió tonna szenet importált Anglia. Londónból jelentik: Anglia szénbehozatala augusztusban jobban emelkedett, mint az előjelek után várható volt. Hivatalos adatok szerint a bányászstrájk kezdete óta augusztus 21-éig 6.6 millió tonna idegen szén került Angliába. Miután a behozatal május és júniusban csak 600.000 tonna, júliusban 2.3 millió tonna volt, tehát július végéig kerekén 2.9 millió tonna volt, augusztus 1-től 21-ig 3.7 millió tonna idegen szén került Angliába.

A kormány tagjait meghívták az országos gazdasági kongresszusra. Beogradból jelentik: Uzunovics miniszterelnököt csütörtökön felkereste Radonovics György a beogradi kereskedelmi kamara elnöke és Mohovics a kamara főtitkára, akik meghívták a miniszterelnököt, hogy vegyen részt a szeptember 11. és 12-ikén megtartandó országos gazdasági kongresszuson, amelyet az ország összes kereskedelmi kamarái és gazdasági szervezetei rendeznek. A miniszterelnök megígérte, hogy a lehetőség szerint részt fog venni a kongresszuson. Ugyancsak meghívták a kongresszusra a kormány mindazokat a tagjait, akiknek gazdasági tárcájuk van.

Szövetségbe tömörülnek az ország kereskedelmi szervezetei. Osziyekről jelentik: Szeptember 26-ikán Osziyeken összeül az ország valamennyi kereskedőszervezeteinek kongresszusa. Résztvesznek a kongresszuson a kereskedelmi kamarák, kereskedőegyesületek és más hasonló organizációk küldöttei. A kongresszusnak a célja az, hogy ezeknek a szervezeteknek egyesítéséről határozzon és egy szövetségbe tömörítse az összes ilyen organizációkat, mint a múlt évben a gyárosok szervezetei. A szövetség székhelye Beogradban lenne.

TŐZSDE

Zürich, szept. 9. Zárlat: Beograd 9.125, Páris 14.925, London 25.13, Newyork 517.50, Brüsszel 14.20, Milanó 18.50, Amszterdam 207.50, Berlin 123.25, Bécs 73.10, Szófia 3.75, Prága 15.325, Varsó 58, Budapest 72.55, Bukarest 2.575.

Beograd, szept. 9. Zárlat: Páris 160, London 277.75, Newyork 56.47, Genf 1094.50, Milanó 203.50, Berlin 12.40, Bécs 796, Prága 167.80, Budapest 786, Bukarest 27.25.

Zagreb, szept. 9. Zárlat: Amszterdam 22.62—22.72, Bécs 797—801, Berlin 13.4750—13.4850, Trieszt 201.90—203.10, London 274.30—275.50, Newyork 56.32—56.62, Páris 165—167, Prága 167.30—168.30, Zürich 1093—1097. Valua: Német márka 13.35—13.4.

Szentai gabonaárak, szept. 9. A csütörtöki piacon a következő árak szerepeltek: Buza 245—247.50 dinár. Zab 125—127.50 dinár. Ótengeri 137.50—140 dinár. Ujtengeri decemberre 82.50—85 dinár. Tavaszai szállításra 102.50—105 dinár. Csöves tengeri 40—45 dinár. Takarmányárpa 122.50—125 dinár. Sörárpa 132.50—140 dinár. Óbab 105—110 dinár. Ujbab 142.50—145 dinár. Rozs 152.50—155 dinár. Köles 85—87.50 dinár. Muharmag 112.50—115 dinár. Heremag 1950—1970 dinár. Repce 325—330 dinár. Irányzat: lanyha. Kmalat: minimális. Kereslet: gyenge. A zsidó ünnepek miatt szinte teljes üzletlenség

Szépség

a legdrágább kincse minden nőnek.
A szépség ápolása megőrzi az ifjúságot, kívánatossá tesz és szerencsét hoz.

Az Elida Ideal-szappan a bőrnek egészséges szint ad és megóvjja fiatalos rugalmasságát.

Tisztább, enyhébb és sokkal kellemesebb illatu.

ELIDA IDEAL-SZAPPAN

Utolsó maradékáig illatos.

Budapesti gabonatorzsde csütörtökön a zsidó újévi ünnep miatt szünetelt.

Budapesti állatvásár, szept. 9. A vágómarhavásárra 209 darab vágómarhát hajtottak fel. Árak: Ökör legjobb minőségű 12.5—15, kivételesen 15.5, közepes 8.5—11.5, gyenge 6.5—8, bika legjobb 11—14, kivételesen 14.5, közép és gyenge 7.5—10, tehén jóminőségű 10—13.5, kivételesen 14, közép és gyenge 6.5—9.5, kicsontozni való marha 4.5—6.5, növendékmarha 5—11.5. A vásár irányzata vontatott, az árak a bika kivételével mégis 500 koronával emelkedtek. A sertésvásárra 2200 sertést hajtottak fel. Árak különként elősúlyban: Könnyű sertés 14.5—15, közepes 15.75—16.25, nehéz 16.50—16.75. A vásár irányzata élénk, különösen exportcélokra eszközöltek nagy kötéseket hussertésekben.

Csikágói gabonatorzsde, szept. 9. Buza szeptemberre 130., buza decemberre 133.125, buza májusra 138.75. Tengeri szeptemberre 76.375, tengeri decemberre 40.75, tengeri májusra 45.625. Rozs szeptemberre 92., rozs decemberre 96.875, rozs májusra 103.

Newyorki gabonatorzsde, szept. 9. Buza őszi vörös 139.50, buza őszi kemény 145. Tengeri 88.375. Liszt 700—750. Irányzat buzánál tartott, rozsnál és tengerinél alig tartott.

RÁDIÓ-MŰSOR

(A város melletti szám a hullámhossz jelenti)
Péntek, szeptember 10-én:

Bécs (531): 11: Koneert. 16.15: Hangverseny. 19.30: Varázsfuvola, Mozart operájának előadása.

Zagreb (350): 20.30: Előadás a fiatalitárról. 20.45: Tarka-est. 22: Zongorahangverseny. 23: Hangverseny.

London (365): 15: Táncczene. 16.15: Hangverseny. 18: Koncert. 20: Hangverseny. 23.10: Táncczene.

Staribeceji rádiólerakatunk címe

Schumacher-Bezsó

KONRATH D. D.

rádiószaküzlet Subotica

Breszlau (418): 16.30: Magyar délután. 20.45: Koncert.

Róma (425): 17.30: Jazzband. 21.25: Hangverseny.

Berlin (504): 16.30: Fuvószenekar. 20: Operaelőadás. 22.30: Táncczene.

Budapest (560): 9.30, 12 és 15: Hírek, közgazdaság 17.30: Cigányzene. 19: Székely irodalmi est. 20.45: Kolozs-est. 22.15: Dr. Bánóczy Dezső előadása

NYILTTÉR

Schröder Árminné szül. Nedoroszt Ida fájdalomtól megtört szível tudatja, hogy szeretett férje

SCHRÖDER ÁRMIN

a volt 86 os gyalogezred kapitánya, az Eskontna és Pučka Banka tisztviselője, hosszu és súlyos szenvedés után folyó hó 8-án délután 2 órakor 44 éves korában elhunyt.

Drága halottunk hült tetemét pénteken délután 3 órakor kísérik ki a Párhuzamos-úti gyásházából a Bajai temetőbe.

Béke poraira!

Subotica, 1926. szeptember 9.

SCHRÖDER ÁRMINNÉ
szül. NEDOROSZT IDA

A Hrvatska Eskontna Banka subotičai fiokja szomorodottan közli tisztelt únyfeieivel, hogy tisztviselője és a deviza osztály főnöke

SCHRÖDER ÁRMIN
NY. SZÁZADOS

1926. szeptember 8-án d. u. 2 órakor hosszantartó és kínos betegség után, élete 44-ik évében az Urban elhunyt.

Emlékét kegyelettel őrizzük!

Köszönetnyilvánítás

Mindazon jóbarátainknak, ismerőseinknek, kik őszinte részvétükkel igyekeztek nagy fájdalmunkat enyhíteni, ezúton mondunk mély köszönetet.

Novakanjiža, 1926. szeptember 9.

Pollák Gyula és családja

Előfizetőink részére az ajándéksorsjegyeket elküldtük, aki a sorsjegyeket nem kapta meg, forduljon levélben a kiadóhivatalhoz.

Sreski sud kao gruntovna vlast u Subotici.
Broj 4213/1926. grunt.

Objava dražbe i dr. ž. eni uslovi
na naknadnu ponudu

U predmetu dobrovoljne dražbe advokata dr. Marka Petrovića, kao kuratora stečajne mase predužene firme »Gavra Kraus i Sin«, te opšteg preduženika »Desidera Krausa, gruntovna vlast usled naknadne ponude Trgovačkog Prometnog D. D. za Vojvodinu u Subotici i Rudolfa Priznera iz Subotice određuje u smislu §. 27. zak. čl. XLI. iz 1908. godine novu dražbu, koja prema hipotekarnim verovnicima ima pravno dejstvo ovršne dražbe.

Opis nekretnina.

a) U subotičkom gruntovnom ulošku broj 30407. pod A + 1, topografski broj 4706, ubeležena kuća, dvorište i parni mlín sa svim pripadima, površinom od 214 kvadratnih hvati u unutrašnjosti, što sve sačinjava vlasništvo subotičke registrovane firme Gavra Kraus i Sin.

b) U subotičkom gruntovnom ulošku broj 335. pod A + 1, topografski broj 4628, ubeležena kuća i dvorište u unutrašnjosti, površine od 80 kv. hv., to sačinjava vlasništvo Desidera Krausa iz Subotice.

Isključna cena

za nekretnina i pripatke, navedene u opisu nekretnina pod a), utvrđuje sa 415.000 t. j. četiri stotine petnaest hiljada dinara, a za nekretnine pod b) sa 11.000 t. j. jedanaest hiljada dinara.

Dan dražbe.

Za naknadnu dražbu uriče se dan 22. septembra 1926. godine u 9 sati pre podne u sobi broj 21. istog suda.

Uslovi.

1. Dobrovoljna dražba imade u smislu §-a 204. Ovršnog Zakona prema hipotekarnim verovnicima pravno dejstvo ovršne dražbe.

2. Nekretnine, označene pod tačkom a) i b) u opisu nekretnina ovih dražbenih uslova pustiće se na dražbu ili zasebno ili zajednički.

3. Dražbene nekretnine ne mogu se prodati ispod isključne cene.

4. Naknadna ponuda je obavezna za naknadnog ponudioca i ako se isti ne pojavi na dražbi.

5. Ako se na dražbi ne učini veća ponuda od naknadne ponude, sada će se smatrati, da je nekretninu naknadni ponudjač kupio.

6. Troškove novije dražbe dužan je kupac isplatiti preko ponudjene kupovne cene.

7. Učesnici na dražbi dužni su na ime kaucije ili položiti na dan dražbe u gotovom novcu kod dotičnog Kr. sudskog izvršitelja, ili do dana dražbe deponovati kod Opšte Privredne Banke D. D. u Subotici u gotovom novcu ili u vrednosnim papirima, prikladnim za kauciju, 10% isključne cene,

8. Tko ponudi više od isključne cene, a veće ponude nema, mora naknaditi postotnu razliku viška jamčevine, jer mu inače ponuda ne vredi i ne može da dalje učestvuje u dražbovanju.

9. Učesnici na dražbi dužni su istovremeno s polaganjem kaucije potpisati ove dražbene uslove za dokaz, da u njima navedene uslove priznaju prema sebi obaveznima.

10. Državna kasa kao licitant nije dužna položiti jamčevinu kao ni višak razlike jamčevine.

11. Kupci su dužni dražbovnu kupovnu cenu zajedno sa 5% kamatom, računatim od dana dražbe, isplatiti u tri jednaka dela i to prvi deo za petnaest, drugi za trideset, a treći deo za četrdeset i pet dana, računajući od dana pravomoćnosti dražbene prodaje. Kao kaucija položena suma uračunati će se u poslednju ratu. Uplata će se vršiti kod Opšte Privredne Banke D. D. u Subotici na otvoreni račun stečajne mase Gavro Kraus i Sin.

12. Kupac je dužan iza nekretnina, kupljenih na dražbi, snositi poreze i sve javne terete od dana dražbe, nadalje platiti dražbene i prenosne pristojbe. Pod navedenim naslovima plaćene sume ne će biti uračunate u kupovnu cenu.

13. Ako se za osam dana od dražbe ne podnese predstava, gruntovna će vlast izdati kupcu uverenje o kupnji, na osnovu kojeg svedodžbe može kupac stupiti u posed kupljenih nekretnina.

14. Kada dražba postane pravosnažna i kupac udovolji dražbenim uslovima, naročito kad isplati u celosti dražbenu kupovnu cenu, gruntovna će vlast po zvaničnoj dužnosti odrediti gruntovno uknjiženje prava vlasništva nekretnina na ime kupčevu.

15. Ako kupac blagovremeno ne udovolji dražbenim uslovima, gubi depozitovanu kauciju, pa će se na molbu koje od zainteresovanih stranaka odrediti ponova dražba.

Dražbeni uslovi mogu se pregledati za vreme zvaničnih časova kod ovog suda u sobi broj 33.

Subotica, dne 5. septembra 1926. godine.

Berke s. r.
sudija.

8058

Hirdetmény.

A sombori „Pomoc“ ideiglenes vezetősége folyó hó 12-en délel 10 órakor Szentán, a Keceli-féle vendégfogadó nagygyűlést tart, melyre a t. tagokot saját érdekükben tisztelettel megijja.

A gyűlésen a tagkönyvecské felmutatandó.

A szervező-bizottság.

Gyermekcipő	D 35.—	Mielőtt szükségletét beszerzi, győződjön meg rendkívüli
Férfikalap	D 58.—	
Férfiling	D 50.—	
Selyem nyak- kendő	D 12.—	
Harisanya	D 8.—	

olcsó árainkról!

Az összes árakat mélyen leszállítottam!

Priesner
Rudićeva ulica

7873

Árverésen eladó

legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett, Novi-Becsejen 1926 szeptember hó 21-én délután 3 órakor a postaépületben elhelyezett, kényszeregyezés alatt levő Rónai Jenő féle, teljesen felszerelt fotószaküzlet amateur és szakfényképészeti cikkekkel és állványokkal.

Raktár és leltár előzőleg is alulírott nál megtekinthető.

8090

Joannović Dusan
vagyongfelügyelő

8090

30 éve fenálló női kalapüzletemet a nagy házbér miatt kénytelen voltam áthelyezni

Kralj Aleksandrova ulica 1. szám alá

az udvarban (Leibach-ház, balra az udvarban, volt Bácsmegeyi Napló nyomdája.)

Megérkeztek nagyon szép ujdonságaim Gyászkalapok raktáron. — Rendelések és alakítások gyorsan és pontosan elkészítetnek a legolcsóbb áron. Gyermekekuha készíttéssel is foglalkozom.

Kérem a b. hölgyközönség pártfogását

Fekete Karolina

7659

Figyelem!

Használt tankönyvek féláron!

ISKOLAKÖNYVEK az összes elemi iskolákra, gimnázium, polgári, tanítóképzőintézet és kereskedelmi akadémiák számára és TANSZEREK

legolcsóbb beszerzési forrása

VIG könyv-
kereskedése

72

Objava o prodaji stečajne mase.

Ovim objavljujem, da će se na temelju odluke Poverilačkog Odbora 18-og sept. 1926. god. u 5 sati po podne u mojoj kancelariji (venac Stepanovića broj 24.) prodati putem ofertalne licitacije kompletna špediterska radnja stečajne mase Mihajla Rajčica iz Sombora, koja se sastoji iz:

1. 3 para hladnokrvnih konja,
2. 7 špediterskih kola,
3. 1 kola za prenos nameštaja,
4. čitavog špediterskog pribora,
5. ponjava za špediciju,
6. kancelarijskog nameštaja i pribora sa

ostalima, ormanom, gvozdenom kasom i t. d. Prodaje celokupne špedicije kao celine će se obaviti na osnovu pismene ponude.

Zatvorene pismene ponude treba predati dr. Jovanu Bekljanovu advokatu iz Sombora, predsedniku Poverilačkog Odbora najkasnije do 12 sati u podne 18. septembra ove godine. Uz ponude, propisno taksirane treba položiti 10% procenjene vrednosti predmeta koji se prodaju. Procenjena vrednost ovih iznosi dinara 68200.—

Onaj dražbodavalac, koja se ponuda primi, dužan je položenu kauciju popuni do iznosa kupovne cene u roku od dana iza licitacije na ruke dr. Jovana Bekljanova advokata u kom je roku dužan da preuzme kupljene predmete.

Pristojbu na kupovninu plaća kupac. Ako kupac u određenom roku polozeni pišmanluk ne popuni do iznosa kupovne cene, onda gubi pišmanluk.

Kupac je dužan da ujedno preuzme i ugovore o špediciji, koje je masa do dana dražbe sklopila.

Poverilački Odbor pridržava sebi pravo da onu ponudu primi koju većina članova nadje najpovoljnijom.

Interesenti mogu špeditersku radnju i sav uredjaj stalno pogledati i pre i po podne u mojoj kancelariji na venacu Stepanovića broj 24 odnosno uz moje posredovanje na mestu, gde se ova nalazi.

Poverilački Odbor i staratelj mase ne prima nikakvu odgovornost ni za vrstu prodanih predmeta a ni za količinu istih.

U Somboru, 2. septembra 1926.

Dr. Cveta Maglič
staratelj mase.

8125

TESTÉT
SZÉPPÉ FORMÁLHATJA!

MEGJELENT

Dr. Madzsar Józsefné nagyszerű könyve

A NŐI TESTKULTURA ÚJ UTJAI

Ez a gondolatokban gazdag könyv a természetes élet szellemét és olyan asszonytípust megteremtését propagálja, melyet a test őszinteségével a szabad harmóniájában rejltő lehetőségük kérésé tesznek, a nő-ember ideáljának életre keltésé. A női szervezet nem sajátosságai és életműködése szerint megkonstruált hatalmas új rendszer ez — melynek középpontjában a torna áll: a légzőgimnasztika és az izmok edzése.

ÁRA 50 DINÁR (portóköltés 4 dinár)

A pénz előzetes beküldése után szállítja a

MINERVA NYOMDA R. T.
KÖNYVOSZTÁLYA SUBOTICA

918

Nemesített buzavetőmag!

Rumai 351 sz. törzsből cca — — 100 q
 Prolific 27 sz. törzsből cca — — 120 q
 Prolific tömegkiválasztás — — 300 q
 Székács 137 sz. törzsből utántermelés 300 q
 kerül eladásra a mindenkori novisadai tőzsdeár
 + 25 % letét mellett.

POLJSKO GOSPODARSTVO
 KARANAC (BARANYA MEGYE)

FONTOS VIDÉKI KERESKEDŐKNEK!

Cérnák, harisnyák, gyermekjátékok, zseb-
 kések, ollók, tükrök, cipőfűző, mindennemű
 nürnbergi és gablonzi rövidáru
 legolcsóbban nálam kapható vagy megrendelhető

!! Ha utazótól vesz,
 sokkal drágábban vásárol !!

Árjegyzéket kívánatra ingyen küldök!
 Számlítás csak utánvétellel!
 Levelezés szerbül és németül!

J. Benavram, Beograd
 Vasina ulica 11 Telefon 307

**A legjobb,
 legizletesebb és
 legfinomabb**
 eredeti spanyol „CRIMSON” edénemes

PAPRIKA

Mladen M. Popović & Comp.
 cégnél BEOGRAD
 Vasina ulica 18. sz. KAPHATÓ.

Sentai SINGER varrógép

fiók tüzete keres
könyvelés és elárúsításra
 alkalmas intelligens nőt. Szerb
 és német nyelvtudás előnyben.
 Írásbeli ajánlatok Szuboticára
Singer főüzletbe Halpiac
 adandók be.

Helyiügynök

a rövidáruszakmában
 kaucióképes, aki a su-
 boticai piacon jól be-
 van vezetve
**azonnalra
 kerestetik.**
 Írásos ajánlatok:
 „Helyiügynök” jellegre
 a kiadóhivatalba
 kéretnek

**Bőrkereskedők,
 cipészek!**

Legjobb szerszám a napvé-
 leggyel ellátott (Dobler-féle)
cipésszerszám
 Ne fogadjon el mást, minden
 darabért jóállunk. Lukasztók,
 stancnik rajz szerint.
 Kapható minden bőrkereske-
 dedésben vagy a készítőnél:
Cipésszerszám üzem
 Subotica, Trumbičeva ulica 2.
 (Papucs-piac) az udvarban.

ELŐNY OMDÁT

MÓDERNŰL
FELSZERELVE
 legolcsóbban szállít
LEOPOLD SAMUEL
 SABLONYÁRA
 SENTA

**Egyszerű, szerbül és
 magyarul beszélő**

gyermekleány
 állást keres
 uri családnál.
 Cim a kiadóban. 8074

**Széna
 Szalma
 Szeeska valamint
 Tüzifa**

legolcsóbban kapható
HORVÁTH JÓZSEF
 takarmánykereskedőnél
 Subotica, Trenkova ul.
 Sánta-szanaszatóriummal szemben
 Kívánatra házhoz szállít

**Az időn is mint minden
 évben**

אחרונים לולביט הבטים
 kapható
Š. FRELIH
 SUBOTICA
 Stipe Grgića ulica 21.

**A kávé akkor jó,
 ha friss!**

Naponta frissen párolt
 kávé a kapu bejárat alatt
 is kapható.
SUGÁR MANÓ
 cég, Subotica.

**Háztartási cikkek
 és vasárak**

1926. évi kora, 1-a lemez és
 5-ös
EDÉNYEK
 utazó és piaci kosarak,
 kefcárak és sziták és az
 összes konyhafelszerelési
 cikkek
 legolcsóbban megkaphatók be.
Ehrenfreund Géza
 vaskereskedésben Rudic ul. 1.

Tankönyvek

Magyar és német nyelvű iko-
 lák részére. — A Ministarstvo
 Prosvete által engedélyezett
KAPHATÓK
 Hiteles tankönyvjegyzéket
 kívánatra küldök
Lipsitz és Lampel
 könyvtárolók Subotica
 Iskoláinkhoz minden vonatka-
 ban, viszonteladókunk elcsón
 számíttjuk. 7528

**Mielőtt építő és téli tároló
 anyagait beszereszé, forduljon
 bizalommal**

Gombos és Illgen
 céghez,
 Sokolaka (Gombkötő) ulica 17.
 ahol a legolcsóbb áron vásá-
 rolhat 1-a meszet, beceszini
 portland cementet, cement-
 kerámia lapokat, fagyóbetét,
 poroszcsenő, bécsi tügyári
 kocsolat, kocsócsenő
 1-a búrk és gyertyán
 hasabfát főlvgáva is.
 Minden rendelést házhoz
 6198 szállítunk

**Vésnök
 MUNKÁ**
 Legújabb szabó
FISCHER ERNŐ
 GRAFIKAI MŰHEZET
 SUBOTICA

**Új angol úri és női
 szabó szalon!**

Értesitem a n. é. közönséget,
 hogy
Aleksandrova ul. 1.
 szám alatt, Leibach palota
 első osztályú angol úri
 és női szabó szalont
 nyitottam, ahol saját tálalmányu
 szabász szisztemám szerint ren-
 delőimét a legkényesebb igé-
 nyeknek megfelelően legol-
 csón megkaphatják.
 A legújabb férfi és női
 divatlapok az őszi és téli
 szezonra már megérkeztek
 Valódi angol szövetek raktára
 nagy választékban
WESZIÁK MIHÁLY
 úri és női szabómester

**KERESSE FEL AZ
 OSIJEKI VÁSÁRT ÉS KIÁLLITÁST**
 1926. SZEPTEMBER 11-26.

A vásárlatógatók a vásárigazolvány
 felmutatása ellenében az összes
 vasutakon 50 %-os menetdíjke-
 vezményben részesülnek. A vá-
 sárigazolvány ára 20 dinár.

MINDEN KÖNYV
 SZERB, HORVÁT, MAGYAR,
 NÉMET, FRANCIA, ANGOL
 eredeti bolti áron megrendelhető a
MINERVA NYOMDA R.-T.
 KÖNYVOSZTÁLYÁBAN
 SUBOTICA 8105

Famegmunkáló-gyár
 Szentán a város közepén, Kriehner-féle gépekkel,
 jó lakóházzal együtt, vagy külön a gépek, külön
 a lakóház családi okok miatt **azonnal eladó.**
 A gépek üzemben megtekinthetők. Felvilágosítás-
 sal szolgál **Günsz Gábor** sentai bádogos és
 vízvezeték-szerelő. 8096

Malmok, gyáro-
 sok, kereskedők
 figyelmébe!

Zsákok, bálák,
 postacsomagokró-
 szára postaközvet-
 tőknek bármily
 kívánt dombornyó-
 másu felirattal

WEITZENFELD és TÁRSA CÉGNÉL
 SUBOTICA

**KOMLÓSZÁRÍTÁSHOZ
 TENERISZÁRÍTÁSHOZ**
 mindenféle belsőldi és külsőldi
SZENET
 Telefon 483. prompt szállítunk Telefon 488.
„CARBON” Adolf Nathan i Drugovi K. D.
 Novisad, Trg Oslobođenja 6.

VIGYÁZAT JÉGSZEKRÉNYVÁSÁRLÓK!
 25% JÉGMEGTAKARÍTÁS! JÓLVANNAK IZOLÁLVA!
 ELSŐRENDŰ KIVITEL! KERJEN ÁR JEGYZÉKET.
 CSAK

BRÁČA GOLDNER
 JÉGSZEKRÉNY, FABUTOR ES REZARUGYAR
 SUBOTICA.
 FELIRATTAL VÁSÁROLJON JÉGSZEKRÉNYT.

J. SEBESTYÉN MÉRLEGGYÁRA
 SUBOTICA, PALIČKI PUT 154

Községeknek, gazdaságoknak, malmoknak és gabona-
 kereskedőknek a legfőbbkéletesebb mérlegeket szállít a leg-
 olcsóbb áron. Raktárról azonnal szállítható

Szekérmérleg és állatmérleg

Szükségletének beszerzése előtt sziveskedjék cégemet ajánlattételre felhívni!

Lagner
 cukrászda
 szept. 15-én
 Aleksandrova ul.
 1.
 sz. alá (Farkas ház)
 költözik.

**ELSŐ SUBOTICAI
 PAPIRZACSKÓGYÁR**
F. BEDŐ SUBOTICA ŠENOE UL. 19.
 TELEFON 436.
 Ajánlja minőség és ár tekintetében első-
 rendű és versenypképes papírzacskólt.
 Kérjen mintát és árajánlatot.

KORZÓ MOZI

Szeptember 9-12. Csütörtök - vasárnap Szuboticán először! TITKOK HÁZA

Dráma 2 rész, egyenként 12 felvonásban. Személyek: Vllandrit Gyáros, Ivan Možuhin, Neje, Helena Darly, Coradin, Ch. Vanel, Rudeberg, Nikola Kollár

KERT MOZI

a Liffa árnyékos udvarában csütörtöktől - vasárnapig SEVILLAI HALÁLBARÉNA 6 felv. újdonság. Főszereplő PRISCILLA DEAN az egzotikus országok vakmerő szalandók tüneményes arapségű művésznője Hétfőtől naponta este 8-9-kor ERDÉSZLEÁNY Japno operettje. - Főszereplők Harry Liedtke és Lya Mara

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és olvasó köztársaság számát. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felblyegzett jellegű leveleket továbbítunk. Kérdések, közlésekhez válasszák meg mellékletet.

Asztalosok! Bánát legforgalmasabb városában 25 éve fenálló bútorgyártásba társ keresetük némi készpénzzel. Ajánlatokat a kiadó továbbítja. 8136

Molnársepedők azonnali belépésre kerestünk. Horvát malom, Pacir. 8134

Eladó egy jóforgalmú vendéglő Novivrháson. Pejë agentura, Subotica. 7373

8 HP MÁV. gyártmányú főgaskerekű cseplőgarnitúra 1906-beli tizes légkör, eladó vagy egy 8-asért elcserélendő. Rudics Kálmánál Subotica, Duličeva 21. 8152

Eredeti párisi és bécsi

kalapmodelljeim megérkeztek a t. hölgyközönség rendelkezésére állanak. Kérem azoknak szíves magtekintését POGÁNY kalapszalón Trg Fra Jozse 15. (Hitelbankkal szemben)

Világszabadság! A fűtőtechnika csodája!

„ZEPHIR”

fatűzelésű, légfűtéses folytonégő kályha

10 FÜT EGY SZOBÁT 24 órán át

LEGGAZDASÁGOSABB, LEHIGIENIKUSABB! GYÁRTJA: Barzel Vaskereskedelmi R. T.

„Zephir” kályha osztálya Subotica - Telefon 123. KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET! Lerakatok minden nagyobb városban.

Legjobb minőségű fehér és arany FOGAKAT

mindenképp olcsóbban, legkiszébbmértékű garancia mellett készítik. Tartós fogtömések. Erőtelenséget foghuzás. Dent. SCHÄFFER GÉZA Subotica Kr. Aleksandrova u. 15. Vasuti parkkal szemben. Kétszemélyes sarokház. Vidékiek aznap lehetőleg kiégitetnek. 6704

VATTAGYÁR

Inž. S. Eškenazi & Comp. Telefon 37-71. BEOGRAD Banatska 8-10.

Állandóan raktáron mindennemű vatta, paplanvatta, közönséges és finom gummirozott vatta, táblában és tekerceken, szabók, konfekció és sapkások részére gyógy- (hidrofil) vatta drogeriák, gyógyszertárak és kórházak részére MINTÁKAT KIVÁNATRA INGYEN

Sentán Keviben egy jóforgalmu 20 éves korcsma házzal eladó. Bergel Jakab. 8064

Eladó elsőrendű fajtisztia 50 drb hat hónapos mangolica sülde. Reők gazdaság. Horgos. 8098

Beregszászi-féle jó hangu zongora eladó. Szivassy Ferenc hangszerező. Vilsonova 36. 8100

Eladó elköltözés miatt egy jókarban levő 5 tonnás „Waff” gyártmányú teherautó. Cim: Baló Antal, Bezdán, Bacska. 8132

Somborban jömenetelű éjjeli mulatóhely házzal együtt azonnali átvétellel és beköltözéssel eladó, esetleg óvadék ellenében bérbe kiadó. Bővebbet Petar Klokić, Sombor. 8127

Ritka alkalom! Baba-pusztához közel, 52 kat. hold prima szántóföld gazdasági épületekkel és összes takarmánnyal eladó. A föld prima minősége 18 m. buza kat. holdankint. Komoly vevők jelentkezzenek Teltsch Gáspár moztulajdonosnál Sombor. 8122

KÜLÖNFÉLE

Nem létezik

szeplő, májfolt, pattanás és más szépséghibák. ha a „Pompadour”-szalonban (Városháza-épület) ápoltatja magát. Női fodrászat elsőrangú férfimunkaerők által. haifetés, innectoval, manikür. Hárszál, szemölcs végleges eltávolítása és soványítás villanynyal.

Hová? Sietek Eisler Izsóhoz. Csodaszép női felöltők érkeztek. csupa modellek! És ott olyan olcsón lehet vásárolni férfiruhát és télikabátot is, mértékutáni ruhát, pólót. Legjobb csak Eisler Izsónál vásárolhat. Barátok temploma során. 7773

Különbéjártu utcai bútorozott kiadó. Oslobodienja ul. 1. 8040

Diákokat teljes ellátásra felvesszünk. Subotica. Dr. Cyril-Metod 2. nagy templomnál. fiakker-álmás. 7826

A város alatt 1 1/2 lánca föld kiadó. Ugvanott egy tanonc felvétetik. Szabados hentes. Városháza épület. 8086

Bádogból készítik minta vagy rajz szerint, gépekkel, olcsón bármilyen tömegcikkeket. „Bádogaru” Pallas-Reklám. 8155

12 éves iskolás fiatal cserébe adnám magya családomhoz. Cserébe elválnék hasonló koru fia vagy leánygyermeket. Dávid Armbruster, Krnjača. 8117

51 lánca föld tanyával a subotica határban (Zobnatica 25) és 32 1/2 lánca föld tanya nélkül a topola határban bérbeadó. Felkötődök forduljanak Kellér Lipót igazgatóhoz, Topola. 8117

Apollo Novisad

Szeptember 10-11-12-én

Jakob fiai

Zöldő tárgy mestermű mely a világ összes fővárosában most aratja a legnagyobb sikert A főszerepben Rudolf Schildkraut

Allampolgársági ügyekben szerény honorarium mellett a legkiszébbmértékű közvetítő a Nemzetközi Tudakozó Iroda, Subotica, Aleksandrova ul. 9. 8143

Bérbeadó Bálint Tamás mellett, szentia völgyparton 31 lánca földem kaszálóval, épülettel. Bergel Ferencnél Senta, Szárics úrnál. 8140

Minden ügyben tessék bizalommal a rendőrség által jóváhagyott és bíróság bejegyzett Első Nemzetközi Tudakozó Irodához fordulni. Mindenemű engedélyket, italmérsi engedélyt, dohányvásárlói engedélyt, utlevelet, vízumot, ideiglenes és állandó tartózkodási engedélyt beszeréz a Nemzetközi Tudakozó Iroda, Subotica, Aleksandrova ul. 9. 8148

Észak- és Délamerikába, Kanadába, Braziliába, Argentínába utazóknak ingyenes felvilágosításokkal szolgál a Nemzetközi Tudakozó Iroda, Subotica, Aleksandrova ulica 9. 8147

Nyugalmasított pénzügyigazgató ellenőr felvilágosításokat ad adóügyekben és csekély honorarium mellett elintézi és közvetíti pénzügyi hatóságoknál és adóhivataloknál. Nemzetközi Tudakozó Iroda, Subotica, Aleksandrova ucca 9. 8149

Fordításokat bármely nyelvről államnyelvre és viszont, végzünk és apokat az illetékes hatóságokkal hiteltelítettjük. Szerény honorarium. Nemzetközi Tudakozó Iroda, Subotica, Aleksandrova ulica 9. 8146

Ujencsi Szakavatott egyéni pontos felvilágosításokat adnak katonai természetű, különösen sorozási, szolgálati idő meghatározására és jogos esetekben a szolgálat meg rövidítésére vonatkozó ügyekben. Szegényeknek díjtalanul. Nemzetközi Iroda, Subotica, Aleksandrova 9. 8142

Felvilágosításokat kereskedelmi vállalatoktól, valamint magánszemélyektől az ország minden részéből a legpontosabban a Nemzetközi Tudakozó Iroda ad. Subotica, Aleksandrova 9. 8144

Nemzetközi Tudakozó Iroda Subotica, Kralja Aleksandra ul. 9. Utlevelek konzuli látta mozását legolcsóbban végzi, konzuli illetékeken kívül 30 dinár díjért. Beküldés posta útján. 8141 Fabóde azonnal eladó, Bogovičeva ul. 5. 7996

Üres lakását, bútorozott szobáját, ha ki akarja adni, jelentse be a Nemzetközi Tudakozó Irodának, Subotica, Aleksandrova ul. 9. GUMIBÉLYEGZŐT bármilyen nyelven készít Molnár József Subotica, Frankopanska ulica 25. Megrendeléseket a Bácsmegegyei Napló kiadóhivatala is elfogad.

FOGLALKOZÁS

Fiatall borbélysegéd állandó alkalmazást nyerhet ellátással és 250 dinár fizetéssel Eladó Ádám borbély. Apatin. Fő-ucca. 8006

Boltiszolgát keresünk azonnali belépésre. Fiatalember előnyben. Julio Meind. d. Subotica. Karadiordjev trg 2. 8112

16 éven felül bonyvác lányok kiszolgálónak felvétetnek. Cim a kiadóban. 8095

Műtermembe szakmunkásokat keresek. Wolf fényképész. Novisad. Futoski put 61. 8093

Laboda

(spanyol) ezidő aratás, valamint egyéb őszi veteményeket ajánl SEVER & COMP. Ljubljana Kérem: árajánlatokat 8048

Német órát ad tanító. Subotica, IV., Sudarevičeva ul. 18. 8074

Szabószédek állandó munkára azonnali belépésre keresek. Darabos János, B.-Petrovoselo. 8069

Rövidára utazó, aki a Bácskában évek óta jól be van vezetve, állást ajánl változtatni. Cim: Honig Ernő, Sombor, Apatiní ut 52. 8128

Borbélyüzlet, negyven éve fennáll, családi okok miatt sürgősen eladó. Cim: Molnár könyvkereskedő Senta. 8065

Munkaadók figyelmébe!

Miután a Munkabiztosító Pénztár rövid idő alatt a saját házába a Majsai-utrá költözködik át, hogy a munkaadók a be- és kijelentéssel, baleset és egyéb nyomtatványok kitöltésével és kezelésével az időt ne töltsék hiába igen alacsony díjazás mellett

a munkabiztosítással járó minden elintézni valót és információkat elvégez Tudakozó és Közvetítő Iroda SUBOTICA

Paja Kujundžićeva ulica 3. Igen t. ügyfeleinket hatenként kétszer látogatjuk meg

Vállalatok: könyvtártektést, mérlekkészítést, elhanyagolt könyvek rendezését, a könyvvitel gyakorlati tanítását, peres ügyekben könyvszakértői munkákat. Borbély L. magán- és bírósági szakértő Novisad.